

Tempo

Noviny s osemdesiatročnou tradíciou

2 Počet úmrtí s COVIDOM-19
rapídne stúpol

7 Postavili ho za necelý rok

Vavro si to nasmeroval
do španielskej La Ligy!

● CENA 0,60 €

www.novinytempo.sk

● 8. február 2021 / ročník LXXXII

● číslo 5

MOM
MOBILNÉ ODBEROVÉ
MIESTO
COVID-19

**PRIBUDLI NOVÉ
ODBEROVÉ MIESTA**

V piatok 5. februára sa v rámci Partizánskeho otvorilo v poradí druhé mobilné odberové miesto (MOM), a to v kúpeľoch v Malých Bieliciach. Otestovať sa tam môžete dať od pondelka do soboty od 9.00 do 17.30 h. Priamo v meste fungujú od pondelka 8. februára ďalšie dve odberové miesta – v Dome služieb na Februárovej ulici v priestoroch bývalého baru a v objekte bývalej materskej školy na Veľkej okružnej. Ako informovala samospráva, v príprave je aj spustenie odberového miesta v budove bývalej lekárne vo Veľkých Bieliciach. (kj), foto: mm

**VY OBJEDNÁTE
MY DOVEZIEME AŽ K VÁM**

ekodiel®
tvár betónu

15
ROKOV
NA TRHU

100 %
Slovenský produkt

Zákaznícka linka
0908 24 97 97

Zákaznícka linka
0902 62 34 74

Zákaznícka linka
0902 62 34 84

beton@ekodiel.sk

info@ekodiel.sk

odbyt@ekodiel.sk

(210046)

**Nezabudnite si aktualizovať
svoju žiadosť**

Správa majetku mesta, n.o., Partizánske upozorňuje žiadateľov o pridelenie mestského nájomného bytu, ktorí boli zaradení do evidencie žiadateľov v súlade s ustanoveniami Všeobecne záväzného nariadenia mesta Partizánske č. 3/2011 o prideľovaní bytov vo vlastníctve mesta Partizánske, na povinnosť aktualizovať svoju žiadosť najneskôr **do 15. februára**. Urobiť tak môžu telefonicky na číslach 038/285 17 11 alebo 038/285 17 13, alebo e-mailom na: bytove3@smpartizanske.sk. U tých žiadateľov, ktorí tak neurobia v stanovenom termíne, bude ich žiadosť považovaná za neaktuálnu a bude vyradená z evidencie žiadateľov o pridelenie mestského nájomného bytu.

**AKO
nám bude**

V tomto týždni bude počasie závisieť od polohy teplotného rozhrania oddelujúceho výrazne chladný vzduch na severe od teplého južne od nás. V hre sú oba varianty, ale s o niečo väčšou pravdepodobnosťou toho teplejšieho. Bude veľmi premenlivé a vyskytnú sa aj zrážky rôzneho skupenstva.

0/8°C

3/-7°C

Deti sa do škôl zatiaľ nevrátia

V utorok 2. februára ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu informovalo, že sa žiaci materských škôl, prvého stupňa základných škôl, špeciálnych škôl a končiace ročníkov stredných škôl môžu vrátiť k prezenčnému vyučovaniu.

Posledné slovo o tom, či sa deti vrátia do lavíc avšak nemalo ministerstvo, ale zriaďovatelia jednotlivých škôl. V prípade materských a základných v Partizánskom je ním samotné mesto. „Na základe odporúčania Regionálneho úradu v Prievidzi (RÚVZ PD) a po konzultácii s riaditeľom Nemocnice s poliklinikou v Partizánskom, vzhľadom na stúpajúci trend hospitalizácie komplikovaných stavov čoraz mladších ľudí, som rozhodol, že na území mesta neotvoríme základné a materské školy 8. februára. Zostane otvorená materská škola pre deti zamestnancov kritickej infraštruktúry. Rovnako zostane otvorený aj ŠKD v priestoroch CVČ. Pripravujeme sa na otvorenie všetkých škôl po jarnej prázdninách, a to 22. februára,“ informoval vo štvrtok 4. februára primátor Jozef Božík. O tom, že v pondelok nenastúpili v Partizánskom ani stredoškólači, rozhodol Trenčiansky samosprávny kraj (TSK) z pozície zriaďovateľa, taktiež podľa usmernení z regionálnej hygieny. „V okresoch Prievidza a Partizánske na základe zhoršujúcej sa epidemiologickej situácie odporúčame, aby žiaci do škôl nastúpili až po jarnej prázdninách,“ povedala Zuzana Tornócziová z RÚVZ Prievidza (so sídlom v Bojniciach).

V susedných mestách je situácia odlišná. V Bánovciach sa po rokovaní krízového štábu a na základe odporúčania RÚVZ v Trenčíne samospráva rozhodla materské a základné školy neotvoriť, čo však neplatilo pre stredné školy. Tie dostali zo strany župy zelenú a v pondelok 8. februára žiaci sadli do lavíc. V Topoľčanoch sa vďaka lepšej epidemiologickej situácii k tradičnej prezenčnej výučbe vrátili materské školy, prvé stupne základných a končiace ročníky stredných škôl. (kj)

po jarnej prázdninách,“ povedala Zuzana Tornócziová z RÚVZ Prievidza (so sídlom v Bojniciach).

Katarína Chrenková

PRIHOVÁRA SA...

Posunuli sme sa, ale stále nie dostatočne

Predstavte si, že poslaním žien by bolo – vydať sa, mať deti, byť dobrou manželkou, upratovať, variť, nič viac a ani nič medzi tým. A tá, čo by s tým náhodou nesúhlasila, by bola označovaná ako feministka. V poriadku, tým pádom by som ňou bola aj ja. Ale nie je to také jednoduché, je za tým mnoho skrytých súvislostí. Aj v dnešnej dobe sa toto slovo veľmi často skloňuje, samozrejme, nie vždy v pozitívnom zmysle. Hana Gregorová ňou bola, dokonca vôbec prvá na Slovensku. Niekoľko si povie, áno, to bola manželka Jozefa Gregora Tajovského. To je síce pravda, ale predovšetkým bola tiež spisovateľkou, bojovala za rovnoprávnosť žien a mužov, bola osvetovou pracovníčkou, antifašistkou, hrávala ochotnícke divadlo. Bola presvedčená o tom, že každá žena má právo vzdelávať sa. Narodila sa v Martine v roku 1885. Jej otec bol farbárom. Zomrel, keď mala 15 rokov, a tak musela matke pomáhať v domácnosti aj v živnosti. Stále ju to ale ťahalo ku knihám. Bohužiaľ, vtedajšia spoločnosť uznávala len to, aby dieťa vedelo čítať a písať. Úlohou ženy bolo, aby sa dobre vydala. Hane bolo ďalšie vzdelanie odopreté, napriek tomu sa ho nevzdala. Rozhodla sa vzdelávať sama. Zastávala práva žien, hoci feminizmus vtedajšiu inteligenciu poburoval. Vo svojom manželovi však našla podporu. Dnes je situácia našťastie iná. Ženy môžu

študovať, pracovať. Môžu sa angažovať v politike, médiách. Stále ale, napríklad aj v politike, majú väčšinové postavenie mužů. Bohužiaľ, slovo feministka sa stále používa aj ako urážka. Nie, feminizmus neznamená, že ženy neznášajú mužů. Ani že sú proti manželkám a matkám. Ide o rovnosť. Prečo muži, ktorí pracujú na rovnakej pozícii ako ženy, zarábajú viac? Prečo väčšinu firiem vedú muži? V niektorých krajinách ani dnes nemajú ženy základné ľudské práva. O vzdelaní hovoriť ani nemusíme. Voľbné právo tiež nebola samozrejmou. Vo väčšine krajín dnes ženy môžu študovať, pracovať, voliť. Keby nebolo feminizmu, nebolo by to tak. Toto všetko nám ukazuje, aký je potrebný a nevyhnutný. Existuje nespočetné množstvo dôvodov, ktoré nám dokazujú, že stále máme čo zlepšovať. Hana Gregorová túžila po vzdelaní a mala aj rodinu. Dôležitá je možnosť voľby. Feministkami sú aj manželky, matky, babky. Ide predovšetkým o to, aby sa každá žena mohla rozhodnúť slobodne. Bez toho, aby jej niekto vravel, či to je dobré alebo zlé. Je to jej slobodné rozhodnutie. Spoločnosť by jej nemala diktovať možnosti, mala by jej dovoliť dýchať. Nie každá chce byť matkou, nie každá chce mať radiacu pozíciu. Možno len pochopenie, úctu a rovnoprávnosť. A to sme „iba“ pri vzdelaní a práci. Nehovoriac o obťažovaní, násilí, posmeškoch a ďalších skutočnostiach. Veľa sa toho už zmenilo, ale nemôžeme zabúdať na to, že sa ešte toho veľa musí. Feminizmus je dôležitý pre všetkých. Snaží sa o rovnosť pohlaví v právach a príležitostiach.

Miroslav Dvonč z pohrebnej služby:

Poččet úmrtí s COVIDOM-19 rapidne stúpol

S pribúdajúcimi číslami ľudí chorých na koronavírus, žiaľ, rastú aj počty úmrtí. Starostlivosť o zosnulých, ako aj komunikáciu s trúchlicou rodinou zabezpečujú pohrebne služby. Ich práca je neoceniteľná, pritom si len málo ľudí uvedomuje, že i táto profesia patrí k najviac ohrozenej skupine.

O aktuálnej situácii sme sa porozprávali s Miroslavom Dvončom, majiteľom rovnomeného pohrebnej služby, ktoré nielen v Partizánskom a okolí, ale aj v Trenčíne zabezpečuje kompletne pohrebne služby, vrátane vývozu zosnulého a jeho úpravy či vykonanie smútočného obradu a prevozu tela do krematória. „V súčasnosti máme v prvej línii v Partizánskom deväť a v Trenčíne osem zamestnancov, ktorí dennodenne vykonávajú svoju prácu najlepšie, ako vedia. Nikto zo zamestnancov prevádzky v Partizánskom sa nenakazil a nedostal do karantény, zakaždým postupujú podľa nariadení Úradu verejného zdravotníctva (ÚVZ SR) a dodržiavajú osobné ochranné pomôcky so zvýšeným dôrazom na dezinfekciu,“ vysvetlil majiteľ miestnej pohrebnej služby. Pri výkone svojho povolania sa stretávajú aj so situáciami, kedy je pri vývoze nebohého rodina v karanténe, vtedy je kľúčové, aby zamestnanci pohrebnej služby obmedzili s pozostalými kontakt na minimum.

Využívajú nitrianske krematórium

Ako pokračoval, počet pohrebov sa líši v závislosti od jednotlivých období, preto sú výkvy v štatistikách bežné. „Je ale pravdou, že v závere minulého roka sme zaznamenali nárast úmrtí. Počet ľudí, ktorí pri skonaní mali COVID-19, nie je možné presne odhadnúť, no vieme, že množstvo zosnulých, ktorí boli v čase úmrtia pozitívni na koronavírus, rapidne stúpol,“ objasnil vývoj v posledných mesiacoch Miroslav Dvonč. Stav bol v závere minulého roka veľmi vážny najmä v Nitre, v úvode januára začali obeť koronavírusu ukladať dočasne do chladiarenských boxov, nakoľko kapacity nitrianskych domov smútku nepostačovali. Obrovskému náporu čelilo i miestne krematórium, ktoré využíva pohrebne služby Miroslava Dvonča. „Hromadne pozostatkov v krematóriu je spôsobené aj tým, že čas potrebný na ich spolnoenie sa výrazne skrátiti nedá a za poslednú dobu pribudlo viac kremácií ako obvykle. Situácia v nitrianskom krematóriu je síce napätá, čo čakacie doby mierne ovplyvnilo, ale obrady vykonávame priebežne bez zdržania a po dohode s pozostalými,“ uviedol.

ku nepostačovali. Obrovskému náporu čelilo i miestne krematórium, ktoré využíva pohrebne služby Miroslava Dvonča. „Hromadne pozostatkov v krematóriu je spôsobené aj tým, že čas potrebný na ich spolnoenie sa výrazne skrátiti nedá a za poslednú dobu pribudlo viac kremácií ako obvykle. Situácia v nitrianskom krematóriu je síce napätá, čo čakacie doby mierne ovplyvnilo, ale obrady vykonávame priebežne bez zdržania a po dohode s pozostalými,“ uviedol.

Kapacity boxov zatiaľ stačia

Miroslav Dvonč má v rámci pohrebnej služby a správy pohrebísk v správe všetky pohrebiská patriace mestu Partizánske: Šípok, Šimonovany, Veľké Bielice a Návójovce. K dispozícii je kapacita na uloženie osemnástich zosnulých, čo podľa majiteľa pohrebnej služby dostatočne postačuje. Samotné smútočné obrady pri zosnulých s koronavírusom si vyžadujú isté obmedzenia. Ako sa uvádza v najnovšom usmernení hygienikov, vzhľadom na možné riziko prenosu infekcie je vystavovanie pozostatkov povolené, avšak za dodržania prísnych bezpečnostných a hygienických opatrení. „Osobná rozlúčka so zosnulým je možná len v dome smútku, ktorý je vybavený miestnosťou pre vystavenie nebohého za sklom, tá sa nachádza v Dome smútku na sídlisku Šípok,“ doplnil. Úrad verejného zdravotníctva taktiež svojim usmernením rieši problematiku úpravy a odievania takýchto zosnulých, niektoré pohrebne služby takúto službu neponúkajú, často z obavy zamestnancov pred nákazou. Podľa Miroslava Dvonča jeho pohrebne služby úpravu i odievanie zosnulého, ktorý bol v čase úmrtia nakažený koronavírusom, poskytuje, no za veľmi prísnych podmienok.

Katarína Jankeje, foto: archív M. Dvonča

Stredná odborná škola
Rastislavova 332
972 71 Nováky

046/5461472, 0901 918 325
email: riaditel@sosnovaky.sk
www.sosnovaky.sk

**V školskom roku 2021 - 2022
otvárame tieto študijné odbory:**

Maturitné vysvedčenie + výučný list:

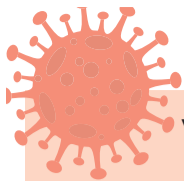
- MECHANIK HASIČSKEJ TECHNIKY
- MECHANIK - MECHATRONIK
možnosť duálneho vzdelávania
- MECHANIK POČÍTAČOVÝCH SIETÍ
možnosť duálneho vzdelávania
- TECHNIK SPRACOVANIA PLASTOV
možnosť duálneho vzdelávania

Maturitné vysvedčenie:

- BIOTECHNOLÓGIA a FARMAKOLÓGIA
- PORADENSTVO VO VÝŽIVE

f SOŠ Nováky

Instagram SOSnovaky

Výzva pre občanov: **BUĎTE OPATRNÍ**

Od 3. februára sa okres Partizánske nachádza v stupni 7 regionálneho Covid automatu, čo je najhorší stupeň. RÚVZ Prievidza so sídlom v Bojniciach preto prosí občanov, aby počas nasledujúcich dní striktno dodržiavali platné nariadenia a odporúčania ohľadom zákazu vychádzania a zhromažďovania a nehládali možnosti výnimiek.

Epidemiologická situácia sa zhoršuje aj vzhľadom na prítomnosť rýchlejšie sa šíriaceho vírusu COVID-19 – britská mutácia. Až po jej stabilizácii bude možné obnoviť prezenčný vyučovací proces v školách a školských zariadeniach.

Ako koronavírus zasiahol obce v okrese?

Neexistuje aspekt našich životov, do ktorého by pandémia ochorenia COVID-19 nezasiahla. Zvykať si na nové problémy a výzvy museli vlani aj samotné obce. Opýtali sme sa preto ich starostov, aký rok s koronakrizou prežili.

ALENA CHALUPOVÁ
starostka obce Veľké Uherce

Rok 2020 bol poznačený celosvetovou pandémiou COVID-19 a, samozrejme, že dôsledky pocítila aj obec Veľké Uherce. Akcie, ktoré boli plánované, hlavne v oblasti kultúrnej, spoločenskej a športovej, boli obmedzené, prípadne úplne zrušené. Niektoré zámery sme v rámci úsporných opatrení neuskutočnili. Minulý rok

bol aj napriek pandémie veľmi úspešný, najmä čo sa týka ukončených a zrealizovaných projektov. Z tých najväčších je to rekonštrukcia Domu smútku v sume 16 935 eur, ukončená v júli. V priebehu letných prázdnin sme zmodernizovali silnoprádovú inštaláciu a osvetlenie základnej školy v sume 35 729 eur. Na konci septembra sme ukončili projekt vo výške 33 098 eur, v rámci ktorého došlo k výmene ústredného kúrenia v materskej škole. Nesmierne ma teší, že sa nám podarilo získať na daný projekt podporu z Environmentálneho fondu vo forme dotácie vo výške 22 000 eur. V októbri sa nám podarilo opraviť strechu tzv. kolkárne, ktorá bola v havarijnom stave, a to v sume 5 995 eur.

V polovici novembra sme ukončili projekt s názvom Stavebné úpravy hygienického zázemia a tribúny futbalového ihriska v sume 38 401 eur. V rámci zmluvy o spolupráci a financovaní futbalovej infraštruktúry v rokoch 2019-2020 v obci Veľké Uherce nám Slovenský futbalový zväz poskytol finančné prostriedky vo výške 14 000 eur. V danom mesiaci sme opravili povrch ihriska pod skate parkom, čo nás vyšlo na 8 765 eur, a v decembri sme do tohto parku namontovali prvky v hodnote necelých 6 000 eur.

Ku konca roka sa nám podarilo zabezpečiť aj vybavenie kuchynky v kultúrnom dome (elektrická pec, elektrická panvica, chladnička) spolu za približne 6 500 eur. Občanom bolo odovzdaných 183 ks kompostérov, ktoré sme získali v rámci spoločného projektu spolu s inými obcami.

Rok 2020 bol nesmierne náročný, aj čo sa týka boja s pandémiou COVID-19 v našej obci. Museli sme nakúpiť ochranné a dezinfekčné prostriedky, zariadenia. V počte 437 ks sme zadovážili ochranné rúška pre seniorov. Značná časť nákladov nám bola refundovaná aj zo strany štátu. Zabezpečovali sme i nákup potravín a liekov pre seniorov.

Vlani sme prispeli k zveľačovaniu životného prostredia. Popri ceste v strede obce sme povyberali betónové obrubníky a namiesto nich sme nasadili levanduľu. V budúcnosti by sa to malo ukázať v plnej kráse. V časti Vinohrad bolo zasadených prvých 15 stromov, ktoré zakúpila súkromná firma a výsadbu realizovalo OZ Vinohrad. Vo výsadbe sa bude pokračovať aj v roku 2021. Som rada, že aj v tejto zložitej dobe sa v minulom roku podarilo v obci zorganizovať niekoľko akcií. Medzi nimi boli fašiangy, oslavy 1. mája, turnaj o Pohár SNP v spolupráci s FK TJ Nový život, oslavy SNP a vatra, ako aj motokrosových pretekov usporiadaných OZ Vinohrad. Tradične sme pripravili vianočnú výzdobu a pán farár nám požehnal adventný veniec. Som rada, že sa nám podarilo nesklamať naše deti a doručiť im svätým Mikulášom sladký darček. Minulý rok bol náročný aj pre všetky organizácie pôsobiace v obci. Verím, že už čoskoro prídu lepšie časy a spoločne sa budeme radovať z ich aktivít.

(mš), foto: archív redakcie

Výmena zničených smetiakov stála mesto stovky eur

Častým terčom vandálov sú smetné nádoby. Výnimkou nie je ani Partizánske, problémy s nimi sa začali hneď v úvode nového roka.

Obyvatelia mesta si na vale rieky Nítry všimli nie jeden, ale rovno štyri poškodené smetné nádoby a dve ďalšie v parku vo Veľkých Bieliciach. Zničený kôš na odpadky našli aj pri cvičisku pre psov na sídlisku Luhy. Nádoby na odpadky boli zničené natoľko, že ich bolo potrebné vymeniť za nové. Náklady s tým spojené pritom nie sú malou položkou. „Cena jedného koša je 36 eur a priama montáž pracovníkmi Technických služieb mesta (TSM) stojí 40 eur, čiže celková škoda za zničené odpadkové nádoby dosiahla výšku až 560 eur,“ vysvetlil Marián Omelka z oddelenia životného prostredia a dopravy MsÚ v Partizánskom. Nejde o prvý prípad vandalizmu v meste. Samospráva musí rok čo rok

rozpočtu na výmenu nielen košov, ale často aj lavičiek či verejného osvetlenia. Vedenie mesta má pre týchto vandálov jasný odkaz. „Tieto osoby by sa mohli aspoň trochu zamyslieť nad tým, že pokiaľ takéto majetok poškodia, tak samospráva musí vynakladať zdroje na to, aby sme každý prvok opravili alebo zakúpili nový a všetko sú to financie mesta, teda nás všetkých,“ skonštatoval primátor Jozef Božík. Usvedčiť ich pri čine nie je jednoduché, ako upozorňuje primátor, „nie je možné, aby mesto malo tisíc fotopascí, tisíc kamier alebo tisíc príslušníkov mestskej polície.“

Samospráva preto vyzýva ľudí, ktorí sú svedkami vandalizmu, aby okamžite kontaktovali mestskú políciu na telefónnom

Foto: FB Chceme zmenu v Partizánskom

čísle 159. Poškodený alebo zničený majetok môžete nahlásiť na oddelení životného prostredia a dopravy mestského úradu, ktoré zabezpečí nápravu. „Ak sa podarí usvedčiť takéhoto páchatela, tak

mu, samozrejme, hrozí sankcia a pokiaľ by bolo súdne konanie, tak aj náhrada zdrojov, ktoré sú potrebné na to, aby sme museli prvok opraviť či vymeniť,“ konkretizoval Jozef Božík.

Katarína Jankeje

Pre vznik cyklochodníka podnikli ďalšie kroky

V stredu 3. februára sa prostredníctvom videokonferencie stretli vedenie Partizánskeho a poslanci mestského zastupiteľstva na mimoriadnom zasadnutí. Na ňom sa prerokovával jediný bod, a to úprava právnych vzťahov v súvislosti s projektom plánovaného cyklochodníka s dĺžkou viac ako štyri kilometre.

Ako sme už v závere minulého roka informovali, nová trasa pre cyklistov bude začínať od železničného mosta v mestskej časti Šimonovany, pokračovať bude po pravej strane koruny hrádze rieky Nítry až k sútoku rieky Nitricy. Smerovať bude ďalej cez oceľovú lávku a popod most cesty medzi Brodzanmi a Veľkými Bieliciami a skončí pri areáli kúpeľov v Malých Bieliciach. Na základe dohody primátora mesta s vedením Trenčianskeho samosprávneho kraja (TSK) sa župa bude uchádzať o zdroje z Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP), pričom predpokladané náklady presiahli sumu jeden milión eur s 5-percentnou spoluúčasťou kraja. Výzva, ktorá sa počas roka niekoľkokrát opakuje, je zameraná na zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy, predovšetkým cyklistickej. Pro-

jekt sa bude realizovať i na pozemkoch vo výlučnom vlastníctve mesta, ktoré bolo potrebné prenechať do nájmu TSK, keďže Partizánske nebude stavebníkom. Návrh uznesenia, ktoré prenájma pozemky kraju za symbolické jedno euro, poslanci na mimoriadnom zasadnutí jednohlasne odsúhlasili. „Týždne a mesiace intenzívnej spoločnej práce v tíme mestského úradu, neraz v ťažkom rozpoložení pri neustálych pripomienkach a komplikáciách zo strany štátnej polície, Slovenského vodohospodárskeho podniku a podobne sú za nami. Posúvame sa postupne dopredu. Chceme vyjadriť nádej, že do konca volebného obdobia uvidíme aj časť hotového diela. V projekte, ktorý už bude kompletne v rukách župy, ide o prvú časť cyklochodníka spájajúceho Partizánske a Prievidzu v dĺžke 4,6 kilometra,“ skonštatoval primátor Jozef Božík. Na ďalšom rozšírení projektu by chcel v budúcnosti participovať aj najväčší zamestnávateľ v okrese – spoločnosť Velux. „Vedeniu firmy sme predstavili náš projekt, z ich strany vznikol zámer participovať na rozširovaní cyklotrasy. Cieľom našej spolupráce je vytvoriť možnosť pre zamestnancov cestovať do práce a z práce v priemyselnom parku na bicykli,“ vysvetlila v decembri minulého roka Dáša Jakubíková, prednostka MsÚ v Partizánskom.

Katarína Jankeje

Počas zimy sa starajú o cesty i chodníky

Ako po iné zimy, aj počas tejto sa o miestne komunikácie starajú Technické služby mesta Partizánske (TSM). V správe majú 77 kilometrov ciest a 72 kilometrov chodníkov. Bezpečnosť zabezpečujú aj na schodoch a šikminách na sídlisku Šípok.

„Na zimnú údržbu máme pripravený veľký sypač, štyri multikáry, dve Kuboty na odhŕňanie a posypávanie chodníkov, jeden malotraktor a dva veľké traktory so zadnou radlicou. Do dnešného dňa sa minulo na posyp 70 ton soli, 50 ton piesku a 240 vrecovanej soli, to je šesť ton,“ vysvetlil vedúci úseku zimnej údržby Marián Slabý. Veľký sypač pribudol do vozového parku v závere minulého roka. Mesto do nového stroja investovalo viac ako 230-tisíc eur. V rámci zimnej údržby sú Technické služby pripravené na tri stupne pohotovosti v závislosti od závažnosti situácie na cestách. Pri najvyššom stupni sú na cestách všetky mechanizmy, podľa Mariána Slabého však takýto stav počas tejto zimy ešte nenastal. Aj napriek tomu, že snehová nádielka nebola veľmi bohatá, zamestnanci Technických služieb mesta nič nepodceňujú. Problémy im nerobia len veľmi nízke teploty, ale aj tie pohybujúce sa okolo nuly. „Takáto situácia je pre dispečera najhoršou službou, lebo

Foto: FB Chceme zmenu v Partizánskom

nie je možné predpokladať, ako sa bude povrch cesty správať, či primrzne alebo povolí,“ vysvetlil Marián Slabý. Na zimnú pohotovosť je určených 25 zasahujúcich

zamestnancov TSM a šesť dispečerov. Zimná údržba sa začína štandardne od novembra a končí sa v posledný marcový deň.

Katarína Jankeje

UDIALO SA V REGIÓNE

TRENČÍN

Projekty vďaka Zeleným očiam

Z grantového systému TSK Zelené oči sa v minulom roku zrealizovalo 11 enviroprojektov za viac ako 18-tisíc eur. Žiadatelia niekoľkými z nich aktívne prispeli k zvýšeniu environmentálneho povedomia o význame a ochrane životného prostredia, a to formou prednášok a workshopov na rôzne témy. Vďaka ďalším environápadom sa zrevitalizovali a pretvorili školské dvory a vybudovali zelené záhrady. Celkom štyri zelené projekty predložili žiadatelia z okresu Púchov, zastúpenie mali aj okresy Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Partizánske a Bánovce nad Bebravou. V areáli SOŠ Jána Antonína Baťu v Partizánskom pribudla v rámci enviroprojektu na podporu zachovania biodiverzity liečivých rastlín a vzdelávania žiakov prírodná lekáreň. Najviac zrealizovaných žiadostí s environmentálnym posolstvom prišlo od občianskych združení. Grantová schéma je pre žiadateľov otvorená aj v roku 2021.

TSK, foto: archív SOŠ J. A. Baťu (210048)

PARTIZÁNSKE

Dar, ktorý pomáha dýchať

Do Nemocnice v Partizánskom pribudol nový prístroj, ktorý pomáha s dýchaním pacientom hospitalizovaným na ochorenie COVID-19. O jeho zakúpenie sa postaral primátor Jozef Božik. „Mesto minulý rok ušetrilo na mojej mzde a aj na príspevkoch pre podporu detí, mládeže, športu, kultúry i sociálnej pomoci, kde som zabezpečil sponzorské zdroje alebo rozdal vlastné. Aj preto som si dovoľil rozhodnúť s cieľom pomôcť,“ vyjadril sa primátor na svojej facebookovej stránke. Prístroj funguje na systéme podporovania sýtienia krvi kyslíkom. Aplikuje sa nosnou tryskou do nosných priechodov s vysokou koncentráciou kyslíka a pretlakom. Pacient môže takto dýchať niekoľko dní až týždňov. O zakúpenie ďalšej takejto pomôcky prejavil záujem aj úspešný futbalista z Partizánskeho Denis Vavro. Primátor okrem toho vytvoril dobrovoľnú zbierku na účet Mestského komunitného fondu Spolu pre Partizánske na zadováženie pľúcneho ventilátora určeného pre najťažšie prípady ochorenia COVID-19.

(sč), foto: FB Chceme zmenu v PE

BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

Nové mobilné odberové miesto

V Bánovciach na Bebravou bolo zriadené nové antigénové testovacie miesto. Aktuálne je teda v prevádzke okrem Nemocnice Agel Bánovce aj ďalšie stále miesto, ktoré bolo vytvorené v mestskej časti Horné Ozorovce. MOM Emergency Support, O.Z., funguje v areáli miestneho kultúrneho domu. Obyvateľom je dostupné v tomto týždni od utorka 9. do nedele 14. februára. Otestovať sa môžete v čase od 10.00 do 12.00 h a od 12.30 do 18.30 h. Ako informoval Okresný úrad v Bánovciach nad Bebravou, v najbližších dňoch by mali pribudnúť na území mesta aj ďalšie MOM-ky na základe rozhodnutia o povolení prevádzkovania v pôsobnosti Regionálneho úradu verejného zdravotníctva Trenčín. Odberové miesta by sa mali nachádzať v priestoroch firmy na ulici SNP 1, Trenčianskej ceste 67, dve v objektke zimného štadióna, v priestoroch firmy na Partizánskej ulici 73 a Mestského kultúrneho strediska na ulici Janka Matušku.

(sč), foto: Google maps

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA STROJNÍČKA BÁNOVCE NAD BEBRAVOU

strojárstvo
mechatronika
technické
lyceum
programátor
obrábacích
a zväracích
strojov
a zariadení

mechanik
nastavovač

mechanik
počítačových
sietí

mechanik
elektrotechnik

autoopravár
mechanik

hostinský

0908 880 346
riaditeľka školy

spsbn.edupage.org
facebook.com/SOSSBNB

038/5363133
sekretariát školy

Ako ďalej, deviataci?

Milí rodičia, v súčasnej zložitej situácii stojíte pred rozhodnutím, kam nasmerovať kroky vašich detí po skončení základnej školy. Premýšľate nad strednou školou, ktorá by bola zárukou ich úspešného povolania. Mali by ste si uvedomiť však to, čo baví vaše dieťa, na čo má a čo potrebuje súčasný trh práce. Nevyberajte školu podľa atraktivity názvu študijného či učebného odboru.

Musíte si uvedomiť, že deti v pätnástich rokoch nie sú ešte celkom pripravené na výber životného povolania. Práve preto je vo vašich rukách, aby ste svoje deti správne usmernili. Každý región je špecifický, má svoju potrebu na kvalifikovanú pracovnú silu a vy by ste mali myslieť na budúcnosť svojich detí. Čo je lepšie, mať v ruke len maturitné vysvedčenie alebo okrem toho aj garantované uplatnenie po ukončení stredoškolského štúdia? Určite si želáte, aby vaše dieťa nezostalo po skončení školy nezamestnané.

V súčasnosti chce každý získať maturitu bez ohľadu na to, aká je potreba trhu práce.

Naša škola – Stredná odborná škola strojnícka v Bánovciach nad Bebravou si plne uvedomuje nastupujúci trend v systéme vzdelávania, preto pomerne v krátkom čase pristúpila k zásadným racionalizačným zmenám.

Vďaka tomu sa zaradila medzi kvalitné vzdelávacie inštitúcie v Trenčianskom samosprávnom kraji. Stredná odborná škola strojnícka je jedinou odbornou školou v bánovskom regióne, ktorá ponúka odbory prevažne strojárneho, elektrotechnického, automobilového či IT zamerania. Sme moderná škola, ktorá v posledných rokoch kopíruje najnovšie technické trendy na trhu práce a pohotovo ich premieta do vzdelávacieho procesu.

Rozšírili sme možnosti vzdelávania o duálnu formu štúdia. Preto vedenie školy oslovilo zástupcov firiem v našom regióne a podpísalo Memorandum o spolupráci.

V súčasnosti škola spolupracuje s päťdesiatimi firmami zo širokého regiónu, buď v rámci duálneho vzdelávania alebo ako partner v odbornom vzdelávaní. Spolupráca je výhodná pre obidve strany. Naša škola pripravuje budúcich odborníkov v rámci duálneho vzdelávania pre firmy a ony intenzívne zlepšujú podmienky odborného vzdelávania poskytovaním prospechových štipendií, motiváciou k remeslu, ponukou brigád počas prázdnin a zabezpečením práce po skončení štúdia.

Výsledkom spoločného snaženia sú absolventi, ktorí vďaka svojej vysokej odbornosti majú dobré uplatnenie na trhu práce.

Dôkazom skvalitnenia výchovno-vyučovacieho procesu sú bohaté úspechy našich študentov na krajských, celoslovenských a medzinárodných súťažiach. Každoročne sa zapájame do medzinárodného programu Erasmus, prostredníctvom ktorého majú študenti možnosť absolvovať

odbornú prax v zahraničí. Cez projekt DofE sa zapájajú do aktivít, ktoré sú oceňované Medzinárodnou cenou vojvodu z Edinburghu. Na škole sa študenti zapájajú do zaujímavých aktivít organizovaných Žiackou školskou radou.

Škola ponúka širokú paletu študijných odborov, ktorých absolventi môžu získať buď maturitné vysvedčenie alebo maturitné vysvedčenie s výučným listom, absolventi učebných odborov výučné listy.

Každý školský rok vďaka nášmu zriaďovateľovi, Trenčianskemu samosprávnemu kraju, sa snažíme skvalitňovať a modernizovať pracovné prostredie našich študentov.

Tento školský rok napriek náročnej pandemickej situácii sme zrekonštruovali telocvičňu, vstupnú chodbu zo školy a školskou jedáleňu, zmodernizovali sme učebne, zrekonštruovali sme zámočnícku dielňu, dokúpili zariadenia do autoservisu a do školskej jedálne.

Zariadili sme novú triedu pre učebný odbor hostinský, zaviedli sme Wi-Fi sieť na teoretickom vyučovaní, ale i v dielňach odborného výcviku.

Škola disponuje novým robotickým pracoviskom s robotom KUKA, 3D tlačiarňami, kvalitnými počítačovými učebňami na vzdelávanie v grafických programoch Autocad, Solidwork, odbornými triedami na vyučovanie programovacieho jazyka Sinumerik, elektrotechnickými laboratóriami, dielňami odborného výcviku, školským autoservisom, odbornými učebňami na všetky študijné a učebné odbory, telocvičňou, posilňovňou, školskou jedáleňou, bufetom či oddychovou zónou pre žiakov.

Snažíme sa vybudovať školu rodinného typu, preto naši zamestnanci pristupujú k žiakom individuálne a s otvoreným srdcom. Chceme byť nielen pedagógmi, ale aj psychologmi, priateľmi a poradcami. Rovnako pristupujeme aj ku vzdelávaniu žiakov so špeciálnymi zdravotnými potrebami.

Našou spoločnou snahou je v prvom rade kvalitne vzdelávať. Vaše deti vďaka získaným odborným vedomostiam a zručnostiam budú mať dobré uplatnenie na trhu práce, prípadne môžu pokračovať v štúdiu na vysokých školách. Samotná odbornosť však nie je jedinou zárukou uplatnenia sa na trhu práce. Preto študentom vstúpujeme úctu a rešpekt nielen voči sebe, ale aj voči iným ľuďom. Posledným našim cieľom je stať sa modernou inštitúciou, ktorá sa postupnými investíciami stane školou pripravenou na digitalizáciu, informatizáciu a prichádzajúci Priemysel 4.0. Jeho cieľom je vytvoriť modelové centrum slúžiace na vzdelávanie širokej verejnosti a stredoškôľakov. Ak sa rozhodne vaše dieťa pre našu školu, budeme sa snažiť, aby sme vašu dôveru nesklamali. Deň otvorených dverí je „predo dvermi“, či už fyzicky alebo prostredníctvom online prehliadky. Tešíme sa na vašu účasť.

Ing. Zuzana Janiková, riaditeľka školy

Myšlienka na tento týždeň

Ak sa pozeráte na to, čo v živote máte, vždy budete mať viac. Ak sa pozeráte na to, čo v živote nemáte, nikdy nebudete mať dostatok.

Oprah Winfreyová

Blahoželáme

Členovia Klubu ABS v Partizánskom srdečne blahoželajú svojmu priateľovi **Stanislavovi Junasovi**, ktorý sa 6. februára dožil významného životného jubilea 75 rokov. Ku gratuláciám sa pripájajú aj členovia redakcie týždenníka Tempo a oslávencoví prajú ešte mnoho krásnych chvíľ prežitých v kruhu najbližších.

Meniny oslavujú v pondelok 8. februára **Zoja, Aranka**, v utorok 9. februára **Zdeno, Zdenko**, v stredu 10. februára **Gabriela**, vo štvrtok 11. februára **Dezider, Dezidera**, v piatok 12. februára **Perla, Ron, Ronald**, v sobotu 13. februára **Arpád** a v nedeľu 14. februára **Valentín**.

Počasie

EXTRÉMY (od 29. januára do 4. februára 2021)

Partizánske: Teplota: 10,4 °C (4.2.) -6,6 °C (1.2.)

Zrážky: 9,1 mm (29.1.)

Slovensko: Teplota: 14,0 °C (Kamenica nad Hronom 4.2.) -23,0 °C (Oravská Lesná 1.2.) Zrážky: 22,1 mm (Martinské hole 30.1.)

Európa: Teplota: 29,8 °C (Alicante, Španielsko 29.1.) -38,9 °C (Nikkaluokta, Švédsko 30.1.) Zrážky: 102 mm (Ložnica, Srbsko 29.1.)

Svet: Teplota: 44,6 °C (Birdsville, Austrália 1.2.) -57,0 °C (Jema, Rusko 1.2.)

JANUÁR 2021

BOL V PARTIZÁNSKOM TEPLÝ

Počasie býva nielen premenlivé, ale občas prináša aj prekvapivé zistenia. Zrejme len málokto čakal, že tohtoročný január skončí ako jednoznačne teplý a dokonca bude teplejší aj ako ten minuloročný, ktorý bol úplne bez snehu. Dôvod je úplne jasný. Minulý rok zavládla teplotná inverzia a nížiny zahalila nízka oblačnosť a hmla. Prúdenie bolo veľmi slabé, zrážky prakticky nulové a teplotné výkyvy minimálne. Nedochádzalo k žiadnym zmenám v počasí a nemali sme tu teda ani výraznejší chlad od severu, ale ani prudké oteplenie od juhozápadu. Vďaka tomu sme sa nedočkali ani raz súvislej snehovej pokrývky. Tento január bol diametrálne odlišný. Bol oveľa viac dynamický, striedali sa chladné periódy s výrazne teplejšími, a to prinášalo aj viac zrážok. Najviac zimná bola druhá dekáda mesiaca, ktorá nám priniesla najskôr snehovú pokrývku a následne aj vpad arktického vzduchu. V pondelok 18. januára sa pri nočnom vyjasnení ochladilo až na -17,0 °C. Pre porovnanie – pred rokom bola v prvom mesiaci najnižšia teplota v našom meste len -8,6 °C. Napriek tomu bol január v tomto roku s priemerom 0,1 °C teplejší ako ten pred rokom. Spôsobili to opakované veľmi výrazné oteplenia, ktoré zdvihli teploty vysoko nad dlhodobý normál. Dalo by sa povedať, že teplo nakoniec zvíťazilo nad chladom. Čiže aj napriek tomu, že sme si konečne užili pár dní peknej zimnej idylky, celý mesiac skončil opäť ako teplý. Najvyššie sa teplota dostala 23. januára po polnoci, kedy stúpila až na 11,3 °C. Zrážky boli na úrovni dlhodobého normálu, teda okolo 36 mm. Najviac sme ich mali 29. januára s úhrnom 9,1 mm. Najvyššia snehová perina mala ráno 20. januára hrúbku do 9 cm.

Miloš Úradníček, amatérsky meteorológ

Výsledok výdatného dažďa na hrubej snehovej pokrývke. Park Mount Rainier, štát Washington (USA) 30. januára 2021
Zdroj: Scott Kranz

Vodič zrazil chodkyňu na priechode pre chodcov

V Bánovciach nad Bebravou na Trenčianskej ceste došlo vo štvrtok 4. februára v čase okolo 6.18 h k dopravnej nehode medzi osobným autom a chodkyňou.

„K dopravnej nehode malo dôjsť tak, že 28-ročný vodič jazdil po uvedenej ceste v smere jazdy od Prievidze, pričom v mieste dopravnej nehody nedal prednosť 50-ročnej žene, ktorá prechádzala cez cestu po priechode pre chodcov,“ upresnil krajský policajný hovorca Pavol Kudlička. Pri dopravnej nehode chodkyňa utrpela ľahké zranenia. Alkohol u vodiča a ani u chodkyne nebol zistený. Polícia apeluje na vodičov, aby sa počas jazdy plne sústredili na šoférovanie a aby dostatočne sledovali situáciu v cestnej premávke.

Zdroj a foto: KR PZ Trenčín

Za drogy môže skončiť v base

Vyšetrovateľ z Partizánskeho obvinil zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ako aj ich držania a obchodovania s nimi 30-ročného muža z okresu Partizánske.

Ten si mal zadovážiť v okrese metamfetamín, ktorý mal u seba neoprávnené prechovávať pre vlastnú potrebu. Následne bol v Partizánskom v časti Návajovce zastavený policajnou hliadkou. „Pri kontrole mal vodič javiť znaky požitia drogy. Na základe príkazu na prehliadku muž vydal metamfetamín, ktorý mal pri sebe vo svojom aute. Celkové množstvo zadržanej drogy zodpovedá minimálne 44 bežným jednorazovým dávkam drogy,“ informoval Pavol Kudlička, hovorca KR PZ v Trenčíne. V prípade dokázania viny hrozí obvinenému trest odňatia slobody na tri až desať rokov. Hovorca dodal, že už bol spracovaný podnet na vzatie obvineného do väzby.

KR PZ Trenčín

Uchránili majetky za viac ako milión eur

V priebehu januára uskutočnili príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Trenčianskom kraji celkovo 213 výjazdov.

Najviac, teda 65, bolo technických zásahov. Až 56-krát asistovali pri dopravných nehodách, 46-krát pri požiaroch a ekologických zásahov absolvovali 40. „Okrem toho hasiči v priebehu uplynulého mesiaca vykonali 3 požiaro-previerkové cvičenia a 3 výjazdy k udalostiam, pri ktorých napokon zasahovať nemuseli,“ vysvetlil Marián Petrik z KR HaZZ v Trenčíne. Priame škody v dôsledku týchto zásahov boli za január vyčíslené na viac ako 218 000 eur. Uchránené hodnoty predstavovali v sledovanom období sumu viac ako 1 382 000 eur.

KR HaZZ Trenčín

ZÁPISNÍK MESTSKEJ POLÍCIE V PARTIZÁNSKOM

■ Z vestibulu železničnej stanice vykazali hliadky mestskej polície opakovane po napomenutí partie hlučne sa správajúcich Rómov i bezdomovcov požívajúcich alkoholické nápoje.

■ **Pomocou kamerového systému boli opakovane spozorované na Námestí SNP mestskou políciou skupiny osôb. Hliadky ich vykázali po poučení a napomenutí na dodržiavanie nariadení Úradu verejného zdravotníctva SR. Z rovnakého dôvodu vykázali skupiny bezdomovcov popíjajúcich alkohol a blokujúcich cestu chodcom v blízkosti prevádzok. MsP uložila 4 blokové pokuty osobám, ktoré nerešpektovali nariadené opatrenia pri ohrození verejného zdravia.**

■ Občan upozornil MsP na ležiaca osobu na Námestí SNP. Hliadka mestskej polície pomohla mužovi zjavne pod vplyvom alkoholu vstať a poslala ho domov. MsP preverila aj oznámenie o mužovi sediacom na zemi pri rieke Nitre. Päťdesiatdvaročný muž pod vplyvom alkoholu nežiadal lekárske ošetrenie, následne si sadol na lavičku s tým, že si oddýchne a vráti sa domov. Hliadka poučila ležiaceho bezdomovca pri kostole o možnosti núdzového bývania v stredisku osobnej hygieny pre fyzické osoby, kde by mal zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie

základných životných potrieb. To však odmietol.

■ **MsP sa dňa 20. januára zamerala na vraky na území mesta. V čase vykonávania kontroly zistila, že v blízkosti Nitrianskej cesty sa nachádzajú dve motorové vozidlá bez poznávacích značiek, Fiat Marea combi a Opel Corsa. Vecou sa zaoberá referát priestupkov a prevencie.**

■ Pred polnocou 23. januára dochádzalo k rušeniu nočného pokoja. Hliadka mestskej polície upozornila na správane rodinu žijúcu na piatom poschodí domu na Veľkej okružnej.

■ **Hliadky mestskej a štátnej polície preverili oznámenie o bitke na ulici Gen. Svobodu podané v čase o 21.47 h 26. januára. Na mieste sa nachádzali osoby z Partizánskeho a z Návajoviec. K priestupkovej ani trestnej činnosti v tom čase nedochádzalo.**

■ Na základe žiadosti lekára pomáhali mestskí policajti pri zvládnutí psychicky narušenej osoby v ambulancii 28. januára.

■ **MsP vyhovelá žiadosti vodiča, ktorý žiadal mestskú políciu o vyriešenie problému na Horskej ulici, kde bolo jeho motorové vozidlo blokovávané iným vozidlom. MsP zistila meno majiteľa auta, vozidlo po vyzozumení z mies-**

ta preparkoval. MsP v období od 15. januára do 4. februára 2021 vyriešila 154 priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky. V blokovom konaní vyriešila 94 dopravných priestupkov.

■ Po 22.00 h 30. januára vodič motorového vozidla vyzozumel mestskú políciu o tom, že neúmyselne poškodil zaparkované motorové vozidlo na Školskej ulici. Hliadka mestskej polície zistila meno majiteľa poškodeného vozidla a vyzozumela ho o skutočnosti. Došlo k vzájomnej dohode.

■ **Dňa 1. februára vo Veľkých Bieliciach v blízkosti križovatky ulíc Víťazná a Priečna spozorovala hliadka mestskej polície osobné motorové vozidlo značky Renault Scenic, ktoré cúvalo v protismere. Hliadka mestskej polície zabránila vodičovi pokračovať v jazde a zistila, že vodič nie je držiteľom vodičského preukazu a teda nemá oprávnenie na jazdu motorovým vozidlom a navyše javí známky požitia alkoholu. Nakoľko vzniklo podozrenie, že 45-ročný vodič sa dopúšťa trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia, bola o tom vyzozumená stála služba OO PZ Partizánske, ktorá na miesto vyslala hliadku. Vodič sa podrobil dychovej skúške, vec si prevzala štátna polícia.**

Spracovala: Mária Rapková

Starajú sa o najzraniteľnejších: Ako fungujú zariadenia pre seniorov v čase pandémie?

Koronavírus ohrozuje najviac ľudí vo vysokom veku, nevynímajúc tých, ktorí žijú v zariadeniach sociálnych služieb. Len čo sa tieto inštitúcie postavili na nohy z prvej vlny, udrela druhá. So situáciou, s akou sa doposiaľ nestretli, sa vyrovnávajú aj zariadenia pre seniorov v okrese Partizánske, ktorých sme sa spýtali, ako pandémia zasiahla do ich bežného chodu. Na otázky nám odpovedali tentoraz riaditeľka Gabriela Chytilová a sociálna pracovníčka Helena Skolková z Domova dôchodcov v Chynoranoch.

Každodennou súčasťou života v zariadení pre seniorov sú epidemiologické opatrenia, ktoré boli zavedené ešte počas prvej vlny pandémie, ako zvýšené hygienické štandardy, denný monitoring telesnej teploty a zmeny zdravotného stavu či minimalizácia sociálnych kontaktov. „Krizový štáb Domova dôchodcov pravidelne monitoruje a vyhodnocuje aktuálnu situáciu v kraji a hlavne v obci a okrese. Podľa toho sú priebežne nastavované opatrenia pre klientov a zamestnancov. Po zhoršení situácie v druhej vlny sme opäť pristúpili k nepopulárnym opatreniam ako zákaz návštev, obmedzenie pohybu klientov mimo domova a zrušenie spoločných aktivít,“ priblížilo vedenie zariadenia s tým, že veľkou pomocou je možnosť priebežného testovania antigénovými testami, vďaka ktorým sa im už niekoľkokrát podarilo včas odhaliť riziko nákazy.

Kontakt s blízkymi je liek

Slová riaditeľky i sociálnej pracovníčky potvrdzujú, že taký život v domove dôchodcov, ako ho poznali pred pandemiou, je momentálne vzdialenou metou: „Vnímame však veľké úsilie a ochotu klientov a najmä zamestnancov nepoddať sa súčasnej nepriaznivej situácii. Ved' nie je jednoducho žiť a pracovať pod neustálou hrozbou a strachom z ochorenia, bez sociálnych kontaktov s našimi blízkymi a priateľmi. O to viac si ceníme prácu zamestnancov, ich zodpovedný prístup k sebakontrolu vlastného zdravotného stavu, ako aj skutočnosť, že minimalizujú sociálne kontakty v súkromnom živote. Všetci dúfame, že znovu príde čas, keď spoločne

Klienti Domova dôchodcov v Chynoranoch sa už tešia na spoločné výlety či stretnutia s blízkymi

s klientmi vyrazíme na výlet a s úsmevom na tvári budeme už len spomínať na tieto ťažké časy.“ Napriek tomu, že na zákaz návštev si seniori zvykli už počas prvej vlny, pravidelné stretávanie sa s rodinou a priateľmi patrí podľa slov zamestnankyň zariadenia k spokojnému a šťastnému životu každého človeka. „Kontakt s príbuznými, milé slovo vlastných detí či pohľadanie od vnúčika je silným liekom a povzbudením pre každú unavenú dušu seniora. Aby čo najlepšie prekonali fyzické odlúčenie od svojich rodín, sprostredkujeme im kontakt s blízkymi náhradnou formou – telefonickým rozhovorom, videohovorom, e-mailovou správou alebo cez sociálne siete. Vďaka tomu majú možnosť porozprávať sa s nimi, zveriť im svoje starosti a pocity. Takpovediac bojovať s osudom spoločne, aj keď len na diaľku,“ vysvetlila riaditeľka. Cez vianočné sviatky bolo klientom umožnené, aby ich strávil v kruhu svojej rodiny, čo využilo deväť seniorov. „Ostatní prežili Vianoce v kruhu 'náhradnej' rodiny domova. Tak, ako aj v iné roky sa stretli pri slávnostnej

prestretom štedrovečernom stole. Zavinšovali si, spoločne sa pomodlili a navečerali. Na záver si zaspievali spolu so zamestnancami vianočné koledy. Pod krásne rozsvieteným stromčekom ich čakalo prekvapenie v podobe darčiek, ktoré im darovali organizátorky projektu Kolko lásky sa zmestí do krabice od topánok, za čo im veľmi ďakujeme,“ podotkla.

Možnosť očkovania privítali

Pandemická situácia kladie podľa riaditeľky i sociálnej pracovníčky vyššie nároky na celý personál, lebo klienti potrebujú nepretržitú starostlivosť a psychickú podporu: „Pre zamestnancov sme zakúpili vitamínové doplnky, ktoré posilňujú imunitný systém a pomáhajú pri boji s infekciou a chorobami. Oceňujeme ich snahu vykonávať aj v tejto ťažkej situácii svoju prácu profesionálne a hlavne ľudsky. Ďakujeme im za ich trpezlivosť pri každodennej práci, ktorá v dnešnej dobe znamená aj zvýšenú administratívnu činnosť a supľovanie rodinných príslušníkov klientov.“ Vďaka zodpoved-

nému prístupu zamestnancov sa doposiaľ (pozn. red. k 25. januáru) ochorenie COVID-19 podarilo „udržať za bránami“ Domova dôchodcov v Chynoranoch. „Včasná odhalenie dvoch prípadov u zamestnancov aj vďaka samokontrolu ich zdravotného stavu a pravidelnému testovaniu priamo neohrozilo našich klientov ani ostatných pracovníkov a ich rodiny. Po návrate z domáceho prostredia počas Vianoc sme testovaním odhalili jeden prípad u klienta, ktorý prekonal ochorenie bez vážnejších problémov,“ potvrdila riaditeľka zariadenia. „Nezostáva nám nič iné, iba vírus spoločnými silami oslabiť a naučiť sa s ním žiť. Preto sme privítali možnosť skorého očkovania zamestnancov a využilo ju už 65 % z nich. Dúfame, že čoskoro to absolvujú i klienti. Vďaka tomuto nástroju budeme ľahšie zvládať každodenný život v tomto roku,“ zhrňuje sa v otázke vakcinácie vedenie zariadenia.

Sandra Čaprnková
Foto: archiv DD v Chynoranoch

Očkovanie – áno, či nie?

I keď na tému očkovania proti covidu sa toho už popísalo veľa, dovolím si aj ja prispieť pár riadkami. Navyše, čoby pamätníčka minulého režimu viem, ako sa u nás očkovalo približne pred pol storočím. V dobe, keď v Československu prevládali socializmus, bolo odporcov očkovania veľmi málo a rôzne druhy vakcín dostávali všetky vekové kategórie. Prepracovaný imunizačný program, ktorý u nás vznikol už v 50-tych rokoch minulého storočia, bol v tom čase jedným z najlepších v Európe, ak nie aj vo svete. Už dočatá boli automaticky zaočované proti tuberkulóze (tzv. kalmetizácia), čím táto choroba z našich končín prakticky vymizla. Navyše žiaci a študenti raz za dva roky (obyčajne počas vyučovania) chodievali na povinné štítkovanie, čo bol röntgen pľúc s cieľom zachytiť tuberkulózu, ľudovo nazývanú suchoty. Toto vyšetrenie po nežnej revolúcii zaniklo, a tým sa šanca odhaliť TBC, ale i rakovinu pľúc v počiatočnom štádiu veľmi znížila. V 90-tych rokoch bol na našom území zaznamenaný zvýšený nárast tuberkulózy, ktorá mimochodom okrem pľúc môže postihnúť aj iné orgány, napríklad močový trakt, genitálny systém, kosti a kĺby alebo srdcový sval. Potešiteľné je, že v posledných rokoch je na Slovensku klesajúci trend výskytu TBC, aj keď po zmene režimu sa od povinnej kalmetizácie upustilo.

Deti sa očkovali a mali by sa aj v súčasnosti očkovať proti osýpkam, detskej obrne, záškrtu, tetanu, čiernemu kašľu, mumpsu, ružienke a ďalším vírusovým či bakteriálnym infekčným ochoreniam. Tieto choroby sa podobne ako tuberkulózu podarilo z našej spoločnosti takmer úplne odstrániť. Okrem povinných vakcinácií je aj niekoľko druhov odporúčaných očkovaní, a to proti chrípke, vírusovej hepatitíde A, meningokokovým ochoreniam, klieštovej encefalitíde, rota-vírusovým a papilomavírusovým infekciám a proti ovčím kiahňam.

Záplava informácií o nežiaducich účinkoch, či už reálnych alebo vymyslených, odrádza viacerých ľudí od návštevy imunológa. Internet je plný poplašných správ, hoaxov a fám o nebezpečnosti vakcín, napríklad že očkovanie môže spôsobiť autizmus alebo epilepsiu. To sa však nikdy vedecky nepotvrdilo. V súvislosti s vakcináciou proti vírusu SARS-CoV-2 sa dokonca šíria zvesti, že takto chcú vlády začipovať svojich občanov a potom sledovať každý ich pohyb. Nuž, toto je skôr námet na sci-fi film, než praktický spôsob, ako sledovať stovky miliónov ľudí. Kto by čo z toho mal? A ako vôbec by sa nanočip dostal do nášho tela, keď v jednej ampulke je päť až šesť dávok očkovacej látky? To by musel mať očkujúci zdravotník priam mikroskopický zrak, aby dokázal do striekačky natiahnúť práve jeden nanočip. Začipovanie ľudstva je podľa mňa absolútne nereálne a obavy z neho sú úplne neopodstatnené. Keď už, oveľa ľahšie je sledovať pohyb a činnosť konkrétneho človeka pomocou jeho mobilu, platobnej karty, elektronického preukazu a podobných vymožeností techniky, ktoré dobrovoľne nosíme so sebou a denne používame. Isteže, u citlivých jedincov sa môžu po zaočovaní vyskytnúť niektoré zo známych vedľajších účinkov, ale tie závažné sú veľmi zriedkavé a tie slabšie určite dokážeme prekonať. Aj ja som po preočikovaní na tetanus mala dva dni zvýšenú teplotu, ale skôr ako komplikáciu som to považovala za správnu odozvu môjho imunitného systému. V súvislosti s práve prebiehajúcou hromadnou vakcináciou bolo na Slovensku doteraz iba 25 prípadov vážnejších alergických reakcií, čo je menej ako štvrtina promile. Napokon, ako sa zdá, vytvorenie kolektívnej imunity proti covidu je zrejme jediný spôsob, ako sa tejto nákazy zbaviť a o pár mesiacov sa vrátiť do bežného života, ako sme ho poznali pred rokom. Života plného radosti z voľného pohybu bez náhubkov, radosti zo športovania, stretávania sa, z výletov a dovolení, návštevy bazénov, kúpeľov, koncertov a spoločenských podujatí.

M. Agliová

Bánovská nemocnica obmedzila činnosť oddelenia dlhodobo chorých

Nemocnica AGEL Bánovce stále bojuje s vysokým počtom svojich zamestnancov, ktorí sú v dôsledku positivity na koronavírus či karantény v súčasnosti mimo výkonu svojej práce. Situácia sa v posledných dňoch natoľko skomplikovala, že sa vedenie nemocnice rozhodlo na 15 dní obmedziť činnosť oddelenia dlhodobo chorých.

„Aktuálne máme v nemocnici 19 covid pozitívnych kolegov, vírus zasiahol takmer všetky sestry na oddelení dlhodobo chorých. Preto sme boli nútení prijať organizačné opatrenia a od 1. do 15. februára činnosť ODCH obmedzujeme,“ vysvetlila kritickú situáciu riaditeľ-

ka nemocnice Mína Bobocká. Nemocnica sa aktuálne stará o 16 covid pozitívnych pacientov, tu je starostlivosť plne zabezpečená. Nemocnica AGEL Bánovce pokračuje aj vo vakcinácii, denne zaočkuje približne 135 záujemcov, ktorí sa registrovali na

portál korona.gov.sk. Od začiatku absolvovalo očkovanie takmer 750 ľudí vrátane zamestnancov. V nemocnici pokračuje aj bezplatné antigénové a PCR testovanie v mobilnom odberovom mieste.

TS Nemocnice Bánovce

MESTO
PARTIZÁNSKE

TRENČIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

Chcem sa v mene obyvateľov nášho regiónu
poďakovať všetkým zdravotníkom
a dobrovoľníkom za nasadenie
v týchto ťažkých časoch. ĎAKUJEME!

Tomáš Merašický

Váš poslanec

(210036)

Kultúrny dom vo Veľkých Bieliciach: Postavili ho za necelý rok

Pamätáte si ešte na bývalé agitačné stredisko vo Veľkých Bieliciach? Montovaná stavba stojaca v parku neďaleko materskej školy slúžila 15 rokov ako Klub mládeže. Od roku 2001 boli v objekte zriadené priestory pre spoločenské a rodinné akcie a budova bola zároveň kultúrnym stánkom v tejto mestskej časti. Nebola však adekvátnym miestom na organizovanie podujatí a Veľkobieličania volali po zmene. Dôstojného kultúrneho domu sa dočkali až v roku 2013.

Za myšlienkou postaviť v mestskej časti nový kultúrny dom stáli najmä tí, s ktorými sa kultúrne dianie bezprostredne spájalo – na výbor mestskej časti sa obrátili členky ženského speváckeho súboru Nádej. Chýbal im vhodný priestor, kde by mohli spolu nacvičovať program, ale aj vystupovať – dovtedy mali koncerty len v miestnom kostole.

Počasié im nehalo do kariet

Nový kultúrny dom mal nahradiť osvetové stredisko. S jeho zbúraním sa malo začať v úvode roka 2013, ale nepriaznivé počasié urobilo škrť cez rozpočet a prvá fáza prác sa tak posunula o dva mesiace. So zbúraním strediska sa napokon začalo vo februári. Stavba bola oplotená a ďalším krokom mali byť práce na základovej doske. Stavbu mali pod palcom Technické služby mesta Partizánske. V najbližších týždňoch po zbúraní agitačného strediska sa pustili do prác na základovej doske. Po dva dni, 16. a 17. apríla prišla na miesto subdodávateľská firma z Bánoviec nad Bebravou (na foto

hore). Špeciálnou vrtnou súpravou vyvrtala po obvode stavby 23 jám do hĺbky 1,5 metra s priemerom 90 cm. Do nich putovala výstuž a následne betón. Na osadené betónové pilóty boli postavené základové pásy. Nato začali stavbári s murovaním obvodových stien nového kultúrneho domu.

Jedna z najväčších investícií roka

Objekt bol pod drobnohľadom samosprávy. Z rozpočtu mesta vyčlenila na tento projekt 270 000 eur a výstavba sa tak zaradila medzi najväčšie investičné aktivity v danom roku. Kultúrny dom mali Veľkobieličania dostať ako predčasný vianočný darček v úvode decembra a aj napriek tomu, že priebeh prác narúšali výkyvy počasia, Technické služby mesta sa dohodnutý termín – záver novembra – snažili dodržať. V máji, po vyše troch mesiacoch od začatia, bola hotová hrubá stavba. „Dnes môžeme povedať, že sme stiahli tieto práce zhruba na tri týždne, okrem toho máme urobené iné práce, ktoré neboli v termíne, máme osadenú

žumpu a napojenú kanalizáciu,“ zhrnul na kontrolnom dni vtedajší riaditeľ TSM Jozef Jarošínek. V júli bola stavba pod strechou, a tak sa začalo s ďalšími potrebnými prácami. „Urobili sa väzníky, pokračuje výmurovka hygienických zariadení a nasledovať budú v tejto časti inžinierske siete, voda, elektrika, plyn a kúrenie. Predpokladám, že tým, že je už stavba zatvorená, že už do nej neprší, dokážeme viac fínišovať na to, aby sme tie sklzy, ktoré máme, dohnali,“ doplnil riaditeľ TSM.

Stihli to aj napriek komplikáciám

Na stavbe sa neoddychovalo ani cez leto. Keď sa pracovná skupina s priamatorom Jozefom Božíkom vybrala do Veľkých Bielic v septembri v rámci kontrolného dňa, budova bola zateplená, kúrenie fungovalo a osadená bola časť okien. O mesiac neskôr mal jasné kontúry aj samotný interiér a november využili Technické služby mesta na dokončovacie práce a drobné úpravy. Po zrealizovaní väčšej časti elektroinštalačných prác Jozefom Belákom bola vykonaná úprava podlahy nivelizačnou zmesou.

Termín odovzdania bol dodržaný a stavba bola hotová v závere novembra. V kultúrnom dome je dominantná spoločenská miestnosť s pódium a kapacitou do 200 ľudí, miestnosť pre kulisy, hygienické zariadenie a ďalšia miestnosť. Slú-

ži tak nielen spoločenským a kultúrnym podujatiam, ale aj súkromným oslavám, svadbám či stužkovým slávnostiam.

Praskal vo švíkoch

Radosť z nového kultúrneho domu si Veľkobieličania rozložili na niekoľko dní. Po jeho slávnostnom otvorení v úvode decembra (na foto hore) absolvoval zaťažkávaci skúšku počas osláv svätého Mikuláša a jeho slávnostné odovzdanie do užívania si obyvatelia užili v sobotu 14. decembra. „Nadšených domácich bolo neúrekom, všetci boli zvedaví na dôstojný kultúrny stánok, ktorý v tejto časti mesta absentoval celých 20 rokov. Nechýbali slová chvály a uznania na magistrát, na realizátora stavby – Technické služby mesta, uznanlivo sa vyjadrovali

na margo vkusného architektonického riešenia z dielne Jána Šimku, vzhľadu novostavby, usporiadania jej vnútorného rozľahlého priestoru,“ opísal slávnosť regionálny historik Peter Múčka. Od decembra 2013 má spoločenský život vo Veľkých Bieliciach nový rozmer. Kultúrny dom je v permanencii – zažil početné vystúpenia, kultúrne akcie, svadby, rodinné oslavy i kary, no slúži aj stretnutiam a schôdzkam – schádzajú sa v ňom členovia VMČ Veľké Bielice, ale aj rôzne organizácie a spolky. Hoci v posledných mesiacoch živa prázdnotou, to najlepšie má ešte len pred sebou. Po skončení pandémie bude opäť miestom stretávania sa a kultúry, ktorá má v tejto mestskej časti svoje nezastupiteľné miesto.

Martina Števcíková
Foto: archiv redakcie a P. Múčku

Osvetové stredisko...

... a nový dom kultúry

Zažite pristátie americkej sondy na Marse

Pri pohľade na februárovú hviezdnu oblohu môžeme vidieť iba planétu Mars. Takmer všetky planéty postrehnuteľné voľným okom sa totiž nachádzajú v blízkosti Slnka, a preto sú teraz nepozorovateľné. Mars na večernej oblohe bude dobre vidno až do konca apríla.

Tento mesiac sa môžeme tešiť na 18. február, kedy ma podľa plánu na planéte Mars pristáť americká sonda Perseverance – v preklade Vytvalosť. Jej pristátie bude v mnohých ohľadoch pripomínať pristátie roveru Curiosity, avšak s rozdielnym prístupom – kamera bude snímať pristávaciu oblasť, kam celá zostava klesá, následne počítač vyberie bezpečné miesto pre pristátie. Cieľom tejto misie je hľadať možné známky dávneho života na Marse a zozbierať a uložiť vzorky z povrchu planéty pre ich budúcu dopravu na Zem. Sonda odštartovala 30. júla 2020 z Mysu Canaveral nos-

nou raketou Atlas-5. Pristáť na Marse má pomocou lietajúceho žeriavu. Konštrukcia roveru Perseverance vychádza z koncepcie sondy Curiosity, ktorá pristála na Marse v roku 2012. Celková hmotnosť roveru je 1 050 kg. Meria 3 metre, široký je 2,77 metra a dosahuje výšku 2,13 metra. Plánovaná misia roveru na Marse je navrhnutá na dva pozemské roky – jeden marťanský rok. Súčasťou planetárneho robota je i autonómny dron – vrtuľník MHS – Mars Helicopter Scout - Ingenuity vážiaci 1,8 kg. Jeho úlohou je otestovať možnosti lietajúcich strojov v atmosfére Marsu. Dron je technicky vyba-

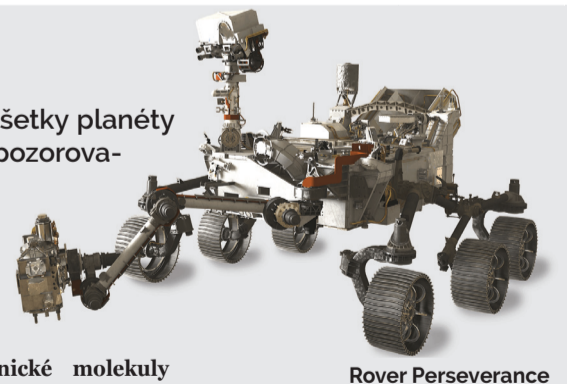
vený dvoma malými televíznymi kamerami, ktoré majú nasnímať okrem iného aj trasu sondy. Test vrtuľníka ma trvať približne 30 solov a dron ma pritom uskutočniť 5 letov trvajúcich maximálne 3 minúty.

Dosadnúť má v kráteri

Ak pristátie prebehne podľa plánu, rover Perseverance pristane v kráteri Jezero. V skutočnosti má takéto meno podľa mesta v Bosne a Hercegovine. Kráter Jezero má priemer 45 kilometrov a kedysi dávno bol vyplnený vodou, ktorá pritekala veľkou riekou. Vedci sú presvedčení, že

rieka priniesla so sebou zaujímavý materiál, v ktorom môžu byť až dodnes zachované organické molekuly a ďalšie známky života.

Okrem misie Perseverance k planéte Mars letia i sondy z Číny a Spojených arabských emirátov. Arabská sonda al-Amal – Nádej má na obežnej dráhe Marsu zakotviť 9. februára. Čínska sonda Tchien-wen 1, čo v preklade znamená Otázky k nebesiam, je rozdelená na dve časti – jedna sa stane umeľou družicou planéty a druhá sa pokúsi pristáť a vysadiť na povrch planéty ro-

Rover Perseverance

ver. Cieľom čínskej misie je preskúmať pôdu, geologickú štruktúru, prostredie a atmosféru Marsu. Ak si 18. februára nájdete čas, môžete sa stať súčasťou pristátia roveru Perseverance v kráteri Jezero. Link na projekt Mars 2020 je na stránke www.hvezdaren.sk. Vladimír Mešter

Z pera milovníka prírody a fotografa Ivana Kňaze:

Spevavé kobyľky

Život hmyzu je často založený na signalizačných prejavoch. Vydávané zvuky a sluch sú u kobyliiek neoceniteľné. Práve jednou z hlavných predností reči zvukovej informácie u týchto drobných živočíchov žijúcich v bylinnom prostredí na zemi je, že sa jednotlivci dozvedia o iných bytostiach svojho radu na pomerne veľké vzdialenosti, bez toho, aby sa videli.

V prvom rade sa pozrime na kobyľky (Tettigoniodea). Vždy som si sadol do trávy, kde nablízku vyhrávala na svojom zvukovom orgáne kobyľka. Stridulácia sa vyrovná hudobnému nástroju s veľmi jemným tónovým ladením v intonácii v poltónových rozsahoch. Človeka tieto prívětivé hlasy potešia a snaží sa ich aj reprodukovať do slov, no to sa pravdepodobne ťažko dá človeku pochopiť. Avšak kobyľky si zvukovými prejavmi určite rozumejú a hlavne v čase párenia si vyznávajú lásku, partneri sa vyhľadávajú, zoznamujú a napokon aj pária. Keď sa v tichosti priplážim k spievajúcej kobyľke zelenej, uvidím, ako dvíha predné krídla a pohybuje s nimi kmitavo proti sebe. Na jednom krídle je hrubá žilka s priečnymi tvrdými chitínovými lamelami a oproti na druhom krídle je zasa tvrdá hrana. Pri cvrlikaní sa žilka s lamelami trie o hranu a malá rezonančná ploška na pravom krídle zosilňuje vydávané zvuky. Samec cvrliká veľmi zvučne, ba keď sú dva

samce rovnakého druhu vedľa seba, veľmi sa prekríkujú a sila hlasu sa zdvojnásobuje. Nám sa to zdá skoro rovnaké, no každý druh má svoju intonačnú stupnicu a správy sa predávajú kvalifikovane len pre svojho partnera. Na zvuk kobyľky hrzavej nikdy nepriletí samička kobyľky spevavej, ani dubovej či hnedkastej. Ale keď niekto vydáva zvuk, musí ho iný zasa počúvať. Kobyľky majú sluchové orgány na stehnách predných nôh. Len sa pozrime niekedy na samičku kobyľky s dlhým kladiekom, ako pri speve samčeka neustále prestupuje z nohy na nohu. Stojí v poraste a predné nohy dvíha, smeruje ich raz doprava, potom sa otáča doľava a nohy dvíha. Čo robí? No počúva nohami, lebo tam má uši a musí ich nasmerovať tam, odkiaľ zvuk prichádza, potrebuje nájsť spievajúceho samca. A dokáže to dokonale. Akonáhle to zistí, už vidíme, ako sa z miesta pohne, najprv pešky a potom kúsok aj letí, chvíľu postojí a znovu počúva, až presne

identifikuje samca v hustom poraste. Pri spievajúcu kobyľku dubovú sa odrazu prikráda ropucha zelená. Bol mokrý podvečer, ale teplo. Samec lákal samičku, a to využila žaba na lov. Jej dlhý jazyk sa odrazu bleskurýchlo vymrštil a zachytil som, ako žaba prehláva tenké telo tohto rovnokrídlovca. Niektoré kobyľky vo včasom lete sú ešte len v nymfiálnom kabáte, stroho oblečené bez dlhšieho ošatenia, bez krídel. Ukázala sa mi takto kobyľka krovínová a spevavá, ale aj tieto mladé kobyľky sú v prírode nádherné tvory.

I keď svrčky (Grylloidea) patria do samostatnej nadčelade, majú veľa spoločných znakov s kobyľkami, hlavne ich hlasové dorozumievacie signály. Možno svrčka pozná každý, veď nám často huďe po večeroch pri dverách, na dvoroch, ba aj za oknom či v záhrade. Samec svrčka stojí od včasného rána na okraji svojho prýbytku a spieva pieseň lásky. Spieva veľmi usilovne a prenikavo dovtedy,

pokiaľ k nemu nezavíta samička. Ale aj samica nepríde hneď k prvému samčekovi, ktorého počuje cvrlikať. Dlhý stojí v poraste a počúva, rozhoduje sa a reaguje na hlas, ktorý sa jej zdá pravdepodobne najsilnejší, najkrajší a najprívětivejší, hudobne nadaný a láskavý. K takému hlasu sa odrazu vydá po zemi a pri stretnutí začne samica samčeka objímať tykadlami. Samček potom okolo samičky tancuje dovtedy, až mu dovolí vopchať bruško pod jej telo. Samička takto vystupuje na chrbát samčeka a olizuje mu ústnymi orgánmi telo. Po týchto ľúbostných hrách sa pária.

Máme tu ešte čelad' medvedíkovité (Gryllotalpidae), je to večerný spevák v našich záhradách, voláme ho aj krtonôžka. Spevom nás vie rozveseliť, ale jeho počínanie rozsmútiť. Žije v zemných dierach a keď pri hľadaní hmyzej potravy narazí na mladé korenky priesady zeleniny, odhrýzne koreň a kaleráb či rajčina uvádznu. Samička kladie do zeme na kôpku až tisíc vajčiek. Samička ich stráži a potom chvíľu aj mladé vyliahnuté nymfy. Keď toto všetko pozorujeme, sme šťastní a vtedy ani nevnímame čas.

Text a foto: Ivan Kňaze

Na slovičko, dámy...

Každá z nich vykonáva iné povolanie. Jedno ich však spája, a to je láska ku knihám. Tie sú neoddeliteľnou súčasťou ich práce, ale rovnako vyplňajú aj ich voľný čas. Prinášame vám februárové tipy na čítanie. Inšpirujte sa, výber je rôznorodý a zaujímavý.

DENISA ŠKORŇOVÁ,
vedúca knižnice v Partizánskom

Na ešte stále dlhé zimné večery odporúčam knihu *Keď svrčky plačú* od **Charlesa Martina**. Zaujala ma hneď, ako som ju spracovávala do fondu našej knižnice – jej názov aj anotácia boli zaujímavé.

A keďže mám rada príbehy, ktoré ukrývajú aj hlbšie myšlienky, táto mi padla ako uľata. Samozrejme, je určená citlivejším dušiam, autor používa zdĺhavéjšie a veľmi podrobné opisy postáv, ich konania aj lekárskeho úkonov. Prelína sa minulosť so súčasnosťou, čo mne osobne vyhovuje. Je potrebné sa viac sústrediť, nie iba prvoplánovo čítať. Vyvolala vo mne veľké emócie. Odporúčam ju prečítať práve tým čitateľom, ktorí obľubujú hlbavé diela.

DENISA HARINEKOVÁ,
učiteľka slovenského jazyka

Veľmi rada sa ponáram do príbehov i do básní... Nielen preto, že som literatúra vyštudovala, ale najmä preto, že pri čítaní dobrých titulov sa vo mne prehlbuje svet a naopak – ja vnímam svet s nuansami, ktoré mi knihy osvetlili iným lúčom svetla.

Naposledy ma znovu oslovila **Veronika Šikulová – Odtiene, Z obloka**. Autorka má veľmi príjemný štýl písania, cez jej krátke príbehy sa čitateľ ponára do sveta jemu blízkeho, do prostredia rodiny a sveta ženy. Milujem jej nezvyčajne obyčajné chvíle, ktoré sú námetom tejto knižky, jej vnímavé oko a neobyčajné vyjadrenia o bežnej realite. Už teraz sa teším na ďalší (jej najnovší) román – neromán *Tremolo ostinato*. Počas vianočných dní som sa znovu vrátila k dielam **Silvestra Lavrika (Nedelné šachy s Tisom a Posledná k&k barónka)**. Tento náš regionálny autor v nich nenásilným a zároveň poctivým spôsobom zobrazil veľký kus slovenskej histórie. Páči sa mi, že žiadnym spôsobom neovplyvňuje čitateľa, necháva mu priestor, aby si vytvoril názor sám. Oba romány vás určite vtiahnu veľmi rýchlo do deja nielen autorovým vycibreným umeleckým štýlom, ale aj dobovou fotodokumentáciou.

MÁRIA BIELEŠOVÁ,
poslankyňa MsZ Partizánske

V mladosti som rada čítala historické romány. Už roky však dávam prednosť literatúre faktu. Či už ide o starý Egypt, stratené civilizácie, archeológiu, vesmír. Medzi mojich obľúbených autorov patrí okrem iných americký spisovateľ **Dan Brown** a jeho romány *Pôvod, Anatomie lži, Da Vinciho kód* či *Anjeli a démoni*. Prišla som na chuť aj severským detektívnym príbehom. Najnovšie je to nová kráľovná švédskej krimi **Lina Bengtsson** a jej román *Annabelle*. Uchváti otváraním starých rán a desivých tajomstiev. Alebo od **Camille Läckberger** kniha s názvom *Krotiteľ*. Dej zahalený pochmúrnou severskou atmosférou je tiež plný starých krívd, tajomstiev, zrady...

Ak si však v týchto pohnutých časoch chcete oddýchnuť, je tu, síce už nie novinka, ale balzam na dušu – séria skutočných príbehov od autorov **Jack Canfield, Mark Victor Hansen** a **Amy Newmark – Slepacia polievka pre dušu**.

KATARÍNA CHRENKOVÁ,
absolventka odboru editorstvo
a vydavateľská prax

Vedela by som čitateľom odporučiť mnoho kníh, ale ak si mám momentálne vybrať len jednu, je to román s názvom *Hana*. Napísala ho česká autorka **Alena Mornštajnová**. Príbeh vychádza zo skutočných udalostí, ktoré vás doslova

strhnú, či chcete alebo nechcete. Vyrazia vám dych. Nikdy by mi ani len nenapadlo, čo dokáže spôsobiť jeden obyčajný zákaz rodičov, ktorí svojmu dieťaťu pre neposlušnosť nedovolia zjesť koláč. Osudy postáv sú tragické, smutné, príliš nespravodlivé. Každý jeden obraz je napísaný tak, že si ho dokážete predstaviť. Mornštajnová odhaľuje skutočnosti a okolnosti detailne a dramaticky. Páčilo sa mi, ako rozdelila kapitoly, ako ich pomenovala. Každá jedna odkrýva životný príbeh jednej z postáv. Prvá časť mapuje roky 1954 až 1963. Druhá sa odohráva v rokoch 1933 – 1945. Posledná zachytáva najdlhší časový úsek, a to od roku 1942 až do roku 1963. Človek ale nedokáže pochopiť, ako sa také niečo mohlo vôbec diať. Utrpenie, ktoré museli protagonisti zažívať bolo príliš kruté. Ich život to poznačilo v každom jednom ohľade. Napriek tomu, že príbeh je smutný, dá sa v ňom nájsť aj to dobré. *„Román o veľkom utrpení a zároveň o láskyplnom zmierení“* – to sú slová Jiřího Trávnického, ktoré nemôžu byť viac výstižné. Od knihy som sa nevedela odtrhnúť, chcela som stále vedieť, čo bude nasledovať. Postupne ako autorka odkrývala životný osud Hany, bolo jej správanie, myslenie, konanie odrazu úplne pochopiteľné. Všetko do seba začalo zapadať. Osud troch generácií valašskomeziříčských Židov nenechá nikoho chladným. Ak môžete, určite si to prečítajte. *„Ak existuje niečo, čo preveruje ozajstnosť ľudského života, potom je to utrpenie. A ak existuje niečo, čo život znehodnocuje, potom je to utrpenie, ktoré človek spôsobuje iným. Lenže čo keď je napriek tomu nevinný? Čo keď je to všetko iba zhoda okolností a človek je iba bezmocným nástrojom osudu?“*

Katarína Chrenková, foto: archív respondentov

Koniec Vianoc, a čo ďalej?

Prechádzajúce prvý februárový deň po námestí v Partizánskom som si ušimol, ako pracovníci technických služieb odstraňovali vianočnú výzdobu. Odpájali od elektriny a rozebierali svetelnú bránu, odvážali betlehem, zvoničku, ohnivú guľu, rodinku sobov, snehuliaka a ďalšie ozdoby, ktoré nám od začiatku minuloročného decembra spríjemňovali pobyt v centre mesta. Námestie bude odteraz všednejšie, menej vysvietené, nepotešia nás už ani pravidelne znejúce jemné melódie. Normálne by po Vianociach nasledovalo obdobie koncertov, plesov a karnevalov, no a tieto fašiangové veselice by ukončila Popolcová streda s pochovávaním basy. Tento rok sa zrejme nič také konať nebude. Miniaturny, no zato rýchlo sa množiaci a zdravie ohrozujúci mikroorganizmus prekazil všetky kultúrne a spoločenské akcie vrátane bál a predveľkonočných zábav. Z kultúrnych domov a verejných priestorov sa slávnosti presunuli do online priestoru. Nie je to však ono. Človek je zvyknutý osobne sa stretávať s priateľmi a známymi, posedieť si pri voňavej káve alebo pohári vínka, zúčastniť sa živého koncertu či divadelného predstavenia. S nostalgiou spomínam na minuloročnú Času vína spojenú s koncertom zoskupenia Trio Impression, na komédiu s názvom Horúca sprcha v podaní bratislavských hercov, na pochovávanie basy s Jánošíkom senior, nezabudnúť na marcový koncert ku Dňu žien, ani na ďalšie vystúpenia miestnych i mimookresných umelcov. Nuž, treba ešte nejaký čas vydržať a zábave sa oddávať pred televíznymi obrazovkami alebo na internete. Verím však, že o pár mesiacov sa kultúrny a spoločenský život znovu rozbehne a aj keď na covid zrejme úplne nezabudneme, nebude treba kvôli nemu rušiť jedno podujatie za druhým.

Patrik D.

Našlo sa v archíve...

*Informácia munitiva o njeudkej a je štátovej
nitadeji. Nariadujem zlepšiť táborovú kuchyňu
a pripraviti starostlivost' o dôležité obzohľadnenie.
Publikovka strani náč. štátn, št. Kuvěškom Voe-
korm.*

Písal sa začiatok februára 1945 a partizánsky praporek kapitána Trojana operoval v lesoch v okolí Kolačna, Veľkých Uheriec a Baťovian. V tomto čase táborili partizáni v priestore osady Hlboké, ktorá sa nachádza v lesoch neďaleko Brodzian a Kolačna. Partizánsky tábor súčasne čelil viacerým útokom nemeckých jednotiek a prepadovými akciami zo strany príslušníkov Hlinkovej gardy a Nemcov. I v tomto neľahkom čase záležalo veliteľstvu praporeku na kvalite a množstve podávanej stravy, ktorá sa pripravovala v táborovej kuchyni. Jeden z partizánov do partizánskeho denníka príhodne zapísal: „Nariadujem zlepšiť táborovú kuchyňu...“

Foto: archív OZ PHKaOP

Na web TSK kliklo 750-tisíc ľudí

Návštevnosť internetovej stránky Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2020 presiahla hranicu 750-tisíc ľudí, čo je o 190-tisíc návštev viac ako v roku 2019. Mobilnému prezeraniu webovej stránky župy dalo vďaka responzívnejmu dizajnu prednosť takmer 66 % návštevníkov. Najčastejšie klikali na web ľudia v kategórii od 25 do 34 rokov, z hľadiska pohlavia boli frekventovanejšími návštevníkmi ženy. Na stránke využívali ľudia najviac možnosť vyhľadávania, zo sekcí dominovalo zdravotníctvo, pod ktorým hľadali informácie o ambulatných zdravotníckych zariadeniach či rozpisy služieb ambulatnej pohotovosti. Kvalitu webu Trenčianskej župy potvrdil aj nedávny zisk 2. miesta v kategórii Najlepšia stránka samosprávneho kraja súťaže Zlatý erb.

TSK (210048)

Tempo - regionálny týždenník | Vydáva VYDAVATELSTVO TEMPO, s.r.o., Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske, IČO: 36299863 | člen Asociácie vydavateľov regionálnej tlače na Slovensku | Redakcia a administrácia: Redakcia TEMPO, Februárová ul. 152, 958 01 Partizánske | Konateľky spoločnosti: Ing. Dáša Jakubíková, PhDr. Martina Števíčková, šéfredaktorka: Mgr. Alexandra Čaprnková, redaktori: Mgr. Katarína Jankeje, športový redaktor: Marián Petrik (mob. 0905 474 961) | Grafická úprava: Bc. Petra Mášíková | Tel.: 038/749 42 61, 038/749 78 11 | e-mail: tempo@novinytempo.sk | www.novinytempo.sk | **Redakcia si vyhradzuje právo výberu a úpravy príspevkov.** Názory a vyjadrenia autorov príspevateľských článkov sa nemusia zhodovať s názormi redakcie. **Za obsah inzercie nezodpovedáme. Za zaslané príspevky ďakujeme a neobjednané nehonorujeme.** Akékoľvek šírenie, rozmnožovanie textu, fotografií, grafov, vrátane údajov v elektronickej podobe je možné len s písomným súhlasom vydavateľa. | Uzavierka inzercie je vo štvrtok. | Obchodný partner siete Media BOX | Tlač: Petit Press, a.s., Bratislava | Registračné číslo EV 674/081 ISSN 1338-91571 | © Copyright VYDAVATELSTVO Tempo, s.r.o. | Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ.

Pocita skrytá v pamätníkoch

Chodíme okolo nich každý deň, ale vieme o nich len málo. V našom seriáli vám prinášame príbehy pomníkov v okresoch Partizánske a Bánovce nad Bebravou, ktoré môžeme každodenne vidieť, ale aj tých, na ktoré sa už zabudlo alebo sa zľahli so zemou.

Pomník vyzbrojovania partizánov

Neďaleko od tohto pamätníka (v blízkosti železničného mosta v Šimonovoch) bolo v prvých dňoch Slovenského národného povstania v roku 1944 vyzbrojených viac ako 2 000 povstalcov, ktorí následne bojovali proti nemeckým jednotkám. Na tomto mieste však nebol žiadny objekt, ktorý by pripomínal ich hrdinské činy. Práve preto sa Zväz slovenských partizánov v roku 1964 rozhodol začať s prípravami pre výstavbu pamätníka, ktorý by občanom pripomínal uvedené udalosti. Základný kameň bol na tomto mieste uložený v roku 1964 pri príležitosti 20. výročia vyhlásenia SNP.

Výstavba pamätníka sa začala až v roku 1969, kedy sa organizácii podarilo získať potrebné finančné prostriedky. Tie pochádzali hlavne z darov národných podnikov, Jednotných roľníckych družstiev, pracovných brigád a podobne. **Pamätník je dielom akademického sochára Jána Kulicha,**

Slávnosť pri príležitosti odhalenia pamätníka

ktorý sa inšpiroval návrhom profesora Martina Kusého. Výstavba napredovala rýchlo a už 29. augusta 1969 bol pamätník odhalený. Slávnostného aktu sa zúčastnil aj minister dopravy a spojov Slovenskej socialistickej republiky Štefan Šebesta.

Pamätník je okrem hlavnej časti zložený i z vedľajšej, v ktorej sa nachádzajú ležiaci partizáni. Snáď už zľudovela historka o tom, ako tam títo partizáni „hrajú karty“. Pamätník nie je národnou kultúrnou pamiatkou, zato celý priestor vyzbrojovania partizánov áno. (ms)

Foto: archív OZ PHKaOP

Pomník v deň odhalenia

Veľké Bielice žili divadlom

Mestská časť Veľké Bielice bola v minulosti známa okrem iného aj vysokou úrovňou ochotníckeho divadla, významným fenoménom duchovného života obce. Dobrovoľná práca divadelných ochotníkov bola až do 70. rokov minulého storočia neobyčajne cenným majetkom v podobe obetavosti, nadšenia a elánu pre veci spoločné i spoločensky prospešné.

Hybnou silou divadelníctva bola hlavne rodina Prídavkovcov – Janko, Jozef, Ferdinand, Koloman, Paulína, Gizela, nezabudnuteľnými však boli aj Štefan Grguľa, Ilonka Ďurechová, Gejza Igaz, Viktor a Šimun Beňuška, Mária Ďurechová, Ľudovít Michalec a veľa, veľa ďalších. Divadelné hry nacvičovali hlavne duchovný otec mládeže vo Veľkých Bieliciach, kňaz Štefan Chmela, učiteľky Kákošová, Bezáková, ale aj farár Kološ, náčelník stanice Rendko. O kvalitatívny rast prejavu bielických divadelníkov najmä od 30. rokov 20. storočia sa pričínili Štefan Urbanec, správca školy, jeho manželka Jolana, ale aj správca školy Janík. Po druhej svetovej vojne režíroval bielických divadelníkov húževnatý, cieľavedomý a obetavý železničný úradník Jozef Baštrnák, ku ktorému sa neskôr pridali Aladár Šinský a MVDr. Jozef Chaloupek. Novú generáciu hercov tvorili Gusto Mešina, Štefánia Beňušková, Anna Valcharová, Anton Turček, Štefan Baštrnák, Otília Ďurechová, Amália Turčeková, Gabriel Galbo, Anton

Okkel, Lojzo Ševčík, Paľo Reisel, Gusto Minárik a mnohí ďalší. V Bieliciach totiž takmer nebolo rodiny, v ktorej aspoň jeden člen by sa nevenoval ochotníčeniu, divadelníctvu. Všetko však netrvá večne, ešte v roku 1971 sa bielickí mladí ochotníci

prichystali spestriť a kultúrne zvýrazniť slávnosť 700. výročia prvej listinnej zmienky o Bieliciach. V réžii J. Baštrnaka pripravili úspešnú inscenáciu Tajovského veselohry z ľudového života Ženský zákon, a tak sa pričínili o dôstojný a kultúrny

Zaujímavá fotografia mladých ľudí a zaujímavý je aj osud viacerých z nich v dospelosti. O nich však niekedy nabadúce... Na fotke mladí bielickí divadelníci z hry Charleyho teta (veselohra v troch dejstvách, ktorú napísal Brandon Thomas) z roku 1930, vpredu zľava: Pastoreková, Gusto Horváth, Terézia Bezáková, Jozef Beňuška, Lívia Humburská, Fedinand Beňuška, v strednom rade: Vlado Uhlár, Altorfferová, B. Olachová, Margaréta Humburská, Pastorek, vzadu: Ladislav Beňuška, Pavol Beňuška a Hugo Humburský

rámec tejto významnej udalosti v živote Veľkých Bielíc. Ale to už bol záver obetavého vypätia záujmu o takýto druh umeleckej činnosti. Vznikali iné záujmy mládeže, práca v ochotníckom divadle sa už zdala veľmi náročnou časovo i zvyšovanými umeleckými požiadavkami a neprinášala toľko radosti a rozptýlenia. Hlavne televízia odvádzala od vlastnej pričinnosti v rozvíjaní umeleckých vlôh, väčšími príťahovali mladých vírivá hudba a hurhaj diskoték.

Pozoruhodnosťou z histórie veľkobielskeho divadelníctva je skutočnosť, že „starí harcovníci“ dokázali primäť mládež k činnosti. Dôkazom toho je, že napríklad v 30. rokoch 20. storočia bielická mládež každoročne vystúpila na javisku s tromi – štyrmi hodnotnými predstaveniami. V denníku Slovák z 11. septembra 1932, č. 207, str. 5 sa písalo: „Veľkobielský spolok mládeže zahral dňa 8.9. drámu F. Urbánka „Kliatba“ a podarenú veselohru „Dobrá bolesť – čo dá pojest“ od J. A. Fredra. Predstavenie sa nad očakávanie dobre vydarilo. Niektoré scény boli tak podarené, že obstoja i pred najprísnejšou kritikou. Predstavenie pocítil svojou návštevou i J. E. biskup dr. Karol Kmeťko, ktorý sa vo Veľkých Bieliciach zdržoval z príležitosti udeľovania sviatosti birmovania. Svojím častým vystupovaním, akadémiami a prednáškami Mládenecký spolok vo Veľkých Bieliciach je dôležitým kultúrnym a spoločenským činiteľom. Vďaka úsiliu miestneho kaplána dp. Štefana Chmela a učiteľského zboru spolok prekvitá a hľadá v ústrety peknej budúcnosti.“

Peter Múčka, foto: archív P. M.

Spomienka

Dňa 2. februára 2021 sme si pripomenuli desiate výročie, čo nás navždy opustila mamička, babička a prababka

**Irena VALÁŠKOVÁ
z Partizánskeho.**

S láskou a úctou spomínajú dcéra, nevesty a ostatná rodina.

Mami, veľmi nám chýbaš. (210060)

Spomienka

Prešiel si veľa ciest
a vždy si sa vrátil späť,
až na tej poslednej si stopu stratil
a už si sa nám nevrátil.

Dňa 12. februára 2021 uplynie 14 rokov, keď počas služobnej cesty v Poľsku vo veku nedožitých 33 rokov pri nehode zahynul

Marián BADINSKÝ.

S bolesťou v srdci stále spomínajú rodičia, sestra Aja, synovec Dávid a priatelia.

Spomeňte si aj vy, ktorí ste ho poznali a mali radi. (210062)

Spomienka

V spomienkach Vás stále máme
a s láskou na Vás spomíname.

Dňa 7. februára 2021 uplynuli 3 smutné roky od smrti nášho drahého otca, starého a prastarého otca

**Alberta MELUŠA
z Partizánskeho,**

dňa 21. marca 2021 uplynie 12 rokov, čo nás opustila naša mamička, stará a prastará mama

**Jozefína MELUŠOVÁ,
rod. Fáberová
z Partizánskeho.**

S láskou na nich spomínajú dcéry s rodinami a ostatná rodina.

(210061)

Spomienka

Ťažko je bez Teba,
smutno je nám všetkým,
už nie je nič také,
aké bolo predtým...

Dňa 9. februára 2021 si pripomenieme nedožité 85. narodeniny nášho manžela, otca a starého otca

**Ing. Júliusa KOŠÍKA
z Chynorían.**

S úctou, vďakou a láskou spomínajú manželka s deťmi a vnúčatami, priatelia a známimi.

Chýbaš nám stále rovnako... (210066)

Spomienka

Dňa 12. januára 2021 sme si pripomenuli 39. výročie úmrtia nášho drahého otca, starého a prastarého otca

**Jozefa KOVÁČIKA
z Kolačna.**

S láskou a úctou spomínajú deti s rodinami.

Ďakujeme všetkým, ktorí na neho nezabudli. (210065)

Spomienka

Dňa 31. januára 2021 sme si pripomenuli 3. výročie úmrtia brata

**Ivana HLAVÁČA
z Malých Krštanian.**

S láskou a úctou spomínajú sestra Gabriela s rodinou.

Ďakujeme všetkým, ktorí na neho nezabudli. (210064)

Spomienka

S hlbokým zármutkom sme si dňa 6. februára 2021 pripomenuli 4. výročie úmrtia našej milovanej mamy a babky

**Vlasty OLACHOVEJ,
rod. Valachovej
z Partizánskeho.**

Kto ste ju poznali, venujte jej spolu s nami tichú spomienku.

S láskou spomínajú syn a dcéra s rodinami. (210063)

Spomienka

Dňa 9. februára 2021 si so zármutkom v srdci pripomínáme ôsme výročie úmrtia manžela, otca a dedka

**Štefana GRMANA
z Partizánskeho.**

Za tichú spomienku ďakujeme všetkým, ktorí na neho nezabudli.

Smútiaca rodina (210039)

Pohrebničníctvo DVONČ

Partizánske

Trenčín Nováky (210045)

non stop kancelária PE
0908 775 262 0917 454 205
0917 291 541 038 749 0083
0915 744 767

pohrebisko.pe@gmail.com
www.pohrebniectvodvonc.sk

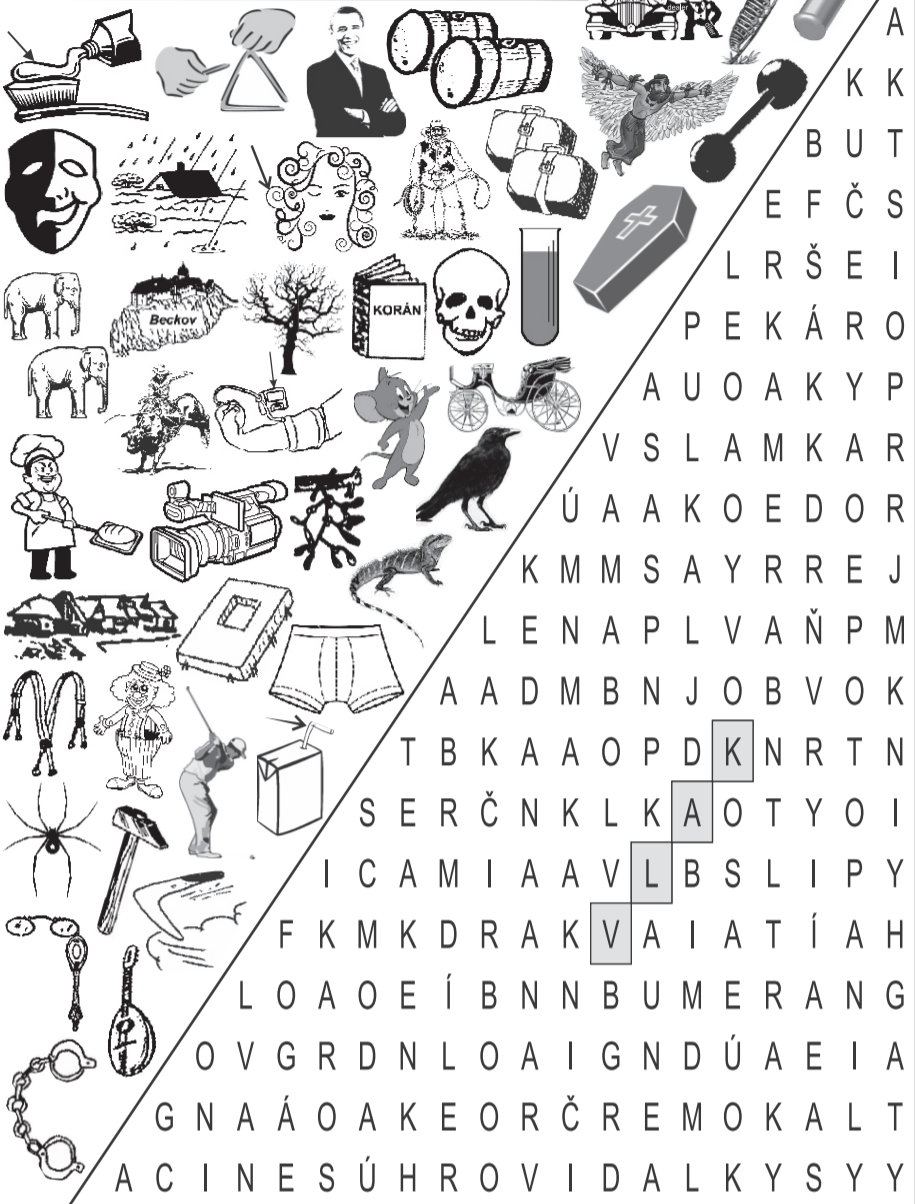
NEHNUTEĽNOSTI

Predám 3-izbový veľkometrážny byt na Luhoch na 7. poschodí z 12. Cena dohodou. Info: 0915 228 570. (210067)

SLUŽBY

Hľadám murársku čatu pre vykonanie stavebných prác. Kontakt: Alžbeta Škvareninová, Veľká okružná 1096/51, Partizánske. (210059)

Rus, Slováč a Američan idú vlakom. Rus vystrčí ruku von oknom a hovorí: "Sme v Rusku." Slováč a Američan sa pýtajú: "Ako to vieš?" "Zamrzla mi ruka." Po chvíli Američan hovorí: "Sme v Amerike!" "Ako to vieš?" "Dotkol som sa Sochy slobody. A Slováč hovorí: "Sme na Slovensku." "Ako to vieš?"
"... tajnička má 16 písmen."

Zazvoní telefón, chlapík ho zdvihne a počuje:

- Haló, je tam číslo 444 444?

- Áno!

- Prosím Vás, mohli by ste mi zavolať lekára, zasekol (TAJNIČKA)

	nenáročná obilnina	2. časť tajničky	pero na ozdobné písmo	časti choťárov (hist.)	mastná zemina	Pomôcky: CAIA, ORAS, RALE	ŠPZ Poltár	ústna pomoc	ťažký kov	1. časť tajničky	sídlo na Filipínach
okúzli						druh obilniny					
s uspokojením prijímal						rieka v Iráne slnko (nem.)					
somár					biblické mesto zvrtné zámeno						
chem. zn. selénu			najvyššia karta druh alkoholu			vták (lat.) zn. kvality múky					
	lekárska komora chorobná zúrivosť			český súhlas užšia doska				cicavec z pralesa Samuel (dom.)			planétka
organická zlučovina					orgán čuchu mäkká stupnica				MPZ Číny rieka v Kanade		
utrácame						Tal. tlač. agentúra podmien. spojka					
očividne					taliánsky husliar						
pozeral (náreč.)					lodný hák						

PREDÁME

ochranné
respirátory FFP2,
chirurgické rúška

Chynorany, Továrenska 9
0907 756 015, 0907 432 335

NALAD SI SVOJE REGIONÁLNE RÁDIO

106,7 FM PARTIZÁNSKE

